

VÄRMLANDS ANOR

2005:1

Mars 2005

Medlemstidning för Värmlands Släktforskarförening

Årgång 22

ISSN 1400-1047

Bilden föreställer tre fiskare från Hammarö, Bror Eiksson "i Rusere", Bror Karlsson "i Gettere" och Edvard Nilsson "i Bröten". När Hammaröfiskarna skulle sälja sin fisk åkte de in till Karlstad. Några sålde den på torget, men de flesta sålde sin fisk till George Jansson som var uppköpare. Janssons gård låg ungefär där Folk tandvården ligger idag. Hos Jansson fanns det också möjlighet att köpa fisk från andra ställen. Bror Karlssons dotter Solweig berättar om att hennes far ibland hade med sig en liten påse räkor hem, när han sålt sin fisk på fredagen. De delade man sedan på i familjen på fredagskvällen. Bilden tillhör Solweig Nyström.

Föreningen bildades 1983 och har till ändamål att stödja och stimulera intresset för släkt- och hembygdsforskning i Värmland och förena dem som delar detta intresse.

Föreningen är ansluten till Sveriges Släktforskarförbund.

Organisationsnummer 873201-6897

Föreningens adress

c/o Sander, Norra Berghaget,
667 32 Forshaga
E-post: lgsander@algonet.se

Medlemsavgift

Medlemsavgiften är 140 kr för ordinarie medlem och 30 kr för familjemedlem (2004) till svenskt postgiro **46 96 60-5**. Medlemmar i Norge betalar 130 norska kronor + porto 60 norska kronor till norskt postgiro **7877.08.16652**

Arkiv

Arkivcentrum Värmland, Box 475,
651 11 Karlstad. Telefon 054 - 61 77 00.

Besöksadress: Arkivcentrum Värmland,
Hööksgatan 2, Karlstad

www.genealogi.se/varmland

Styrelsen

Ordförande Lars-Gunnar Sander,
Norra Berghaget, 667 32 Forshaga.
Tel. 054-872754 Mobil 070-6348187

Vice ordförande K-G Lindgren,
Linnévägen 11, 661 43 Säffle.
Tel. 0533-14124, mobil 070-5228549

Sekreterare Gunnar Jonsson,
Ålvhagsgatan 25, 661 40 Säffle.
Tel. 0533-10559

Kassör Liv Hagberg, Garvaregatan 4,
652 20 Karlstad. Tel. 0730-401673

Ledamot Arne Berg, Kila, Vässby 2,
661 94 Säffle. Tel. 0533-63088

Ledamot Björn Grindegård, Skolgatan 2B,
667 22 Forshaga. Tel. 054-873933

Ledamot Hans Olsson, Virvelgatan 77,
667 32 Forshaga. Tel. 054-872993.

Suppleant Anette Carlsson, Hööksgat. 2A,
652 29 Karlstad. Tel. 054-181872.

Suppleant Sigvard Boström, Brosätter 317,
660 57 Våse. Tel. 054-861055.

Suppleant Eva Fredriksson, Karlag. 3C,
652 23 Karlstad. Tel. 054-189238

Suppleant Marianne Fröding,
Lambergsgatan 5, 652 21 Karlstad.
Tel. 054-853521

Valberedningen

Bernhard Granholm (sk), Ljunggatan 39C,
664 32 Grums. Tel. 0555-61153

Rånaled Engelbrekt, Spångbergsvägen 88,
682 32 Filipstad. Tel. 0590-10181.

Ingrid Johansson, Gansbyn, Sätra,
671 95 Klässbol. Tel. 0570-461070

Materialförvaltare

Jens-Åke Nilsson, Karlstad

INNEHÅLL

- 3 Verksamhetsberättelse 2004
- 5 Motion till årsmötet
- 6 Församlingar som försvinner
- 8 Halvar Nilsson - några minnesord
- 9 Ur andra medlemsblad
- 10 Fältjägeröversten Holmstedt...
- 19 Antavla 113
- 20 Vårens program
- 21 Antavla 114
- 22 Boktips
- 23 Ordföranden har ordet
- 23 Bussresa till släktforskar dagarna
- 24 Anor sökes
- 26 Föreningens utgivning av böcker och register

VärmlandsAnor utges som medlemstidning för Värmlands Släktforskarförening. Bidrag till tidningen, synpunkter på inriktningen och tips om händelser för bevakning mottas tacksamt av Redaktören. Författarna ansvarar för riktigheten i artiklar. Citera gärna VärmlandsAnor, men glöm inte att ange källa! Eftertryck av texter endast med författarens tillåtelse. Redaktionen förbehåller sig rätt att redigera insända bidrag.

Upplaga 1400 ex, 4 ggr/år

Manusstopp för 2005:2 är 2 maj 2005.

Ansvarig utgivare

Lars-Gunnar Sander, Forshaga

Redaktör

Carl-Johan Ivarsson, Finnögatan 4 B, 614 33 Söderköping.
Tel 0121-21823, mobil 070-2253245. cj.ivarsson@telia.com

Layout

Anette Carlsson, Karlstad

Tryck

Tryckeri AB Knappen, Karlstad

Verksamhetsberättelse 2004

Verksamhetsåret

Föreningens tjugoförsta verksamhetsår omfattar tiden 2004-01-01 till 2004-12-31.

Medlemmar

Antal medlemmar 2003-12-31	1 089
Nya medlemmar 2004	113
Utträden, avlidna, ej betald avgift	74
Antal medlemmar 2004-12-31	1 128
(varav familjemedlemmar)	21

Medlemsavgiften

För 2004 var medlemsavgiften 140 kr för ordinarie medlem och 30 kr för familjemedlem.

Hedersledamöter

Bo Cider, Molkom
Bernhard Granholm, Grums
Anders Höglund, Kristinehamn

Styrelse

Ordf Lars-Gunnar Sander, Forshaga
V ordf Karl-Gustav Lindgren, Säffle
Skr Gunnar Jonsson, Säffle
Kassör Liv Hagberg, Karlstad
Ledamöter
Arne Berg, Kila
Björn Grindegård, Forshaga
Hans Olsson, Forshaga
Suppleanter
Sigvard Boström, Väse

Anette Carlsson, Karlstad
Eva Fredriksson, Karlstad
Marianne Fröding, Karlstad

Övriga funktionärer

Revisorer
Olle Skoog, Kristinehamn
Lennart Fallberg, Molkom
Revisorssuppleant
Roland Hedström, Karlstad
Valberedning
Bernhard Granholm, Grums
(sammank)
Rånald Engelbrekt, Filipstad
Ingrid Johansson, Värmskog
Redaktör, VärmlandsAnor
Carl-Johan Ivarsson, Söderköping
Layout, VärmlandsAnor
Anette Carlsson, Karlstad
Redaktör, VärmlandsRötter
Gunnar Jonsson, Säffle
Materialförvaltare
Jens-Åke Nilsson, Karlstad

Kallelse till Årsmöte

Lördagen den 2 april kl 13.00 kallas Du till årsmöte i Rolf Edberg-salen, Arkivcentrum Värmland i Karlstad. Förhandlingar enligt förslag till dagordning.

Tore Hermundsson Vigerust föreläser om "Svensker i Norge – svenskemanntall fra 1710-11, 1734 og 1808 forteller historien om tusenvis av svensker som dro til Norge, ikke minst fra Vermland og Båhuslen".

Efter föredraget, kaffe och samvaro. Tag gärna med gäster!

Förslag till dagordning för Årsmötet:

1	Mötet öppnas	13	Val av ordförande för 2005
2	Fråga om mötet anses stadgenligt utlyst	14	Val av ordinarie ledamöter för 2005-2006 (i tur att avgå är K-G Lindgren, Gunnar Jonsson och Björn Grindegård)
3	Godkännande av dagordningen	15	Val av suppleanter för 2005-2006 (i tur att avgå är Sigvard Boström och Anette Carlsson)
4	Val av mötesordförande	16	Val av revisorer och revisorssuppleant för 2005
5	Val av sekreterare	17	Val av redaktör för 2005
6	Val av justerare	18	Val av valberedning för 2005
7	Verksamhetsberättelse och räkenskaper	19	Övriga frågor
8	Revisionsberättelse	20	Mötet avslutas
9	Fråga om styrelsens ansvarsfrihet		
10	Behandling av motion (se sid 5)		
11	Medlemsavgift för 2006		
12	Budget för 2005		

Styrelsens arbete

Styrelsen har hållit sex protokollförda sammanträden.

Lars-Gunnar Sander har deltagit i Släktforskarförbundets förtroendemannakonferens i Uddevalla den 27-28 mars.

Lars-Gunnar Sander har deltagit i Släktforskarförbundets ordförandekonferens i Östersund den 13 aug.

Anette Carlsson, Carl-Johan Ivarsson och Gunnar Jonsson har deltagit i Släktforskarförbundets redaktörskurs i Östersund den 13 aug.

Lenah Hedin har deltagit i Släktforskarförbundets cirkelledarkonferens i Östersund den 13 aug.

Lars-Gunnar Sander, Gunnar Jonsson och Anette Carlsson har som ombud representerat föreningen vid riksstämman i Östersund den 14 aug.

Vid släktforskardagarna i Östersund deltog föreningen i utställningen med ett

bokbord där våra egna publikationer såldes.

Styrelsen har även under år 2004 arbetat med ett nytryck av Emanuel S Ekmans bok *Wärmeland I Sitt Ämne och I Sin Uppodling*. Utgivningen har måst framskjutas ytterligare. Detsamma gäller för utgivandet av CD-skivor innehållande *Värmlands Kyrkboksregister* med sökprogram.

Framtagning av ett personregister till samtliga årgångar av Nytt från Värmlands Släktforskarförening (1984:1-1992:2) och VärmlandsAnor (1992:3 -) har pågått under året. Arbetet därmed kommer att fortsättas under kommande år.

Gunnar Jonsson och Karl Gustav Lindgren har övervakat ett sysselsättningsprojekt i regi av Säffle kommun och Arbetsförmedlingen där bland annat registrering av kyrkböcker för Arvika och församlingar i Näs härad ingått.

Anette Carlsson har invalts i *Sveriges Släktforskarförbunds styrelse*

Utåtriktad verksamhet

Vid sommarens *Gammelvåla* i Brunskog fanns föreningen på plats med bokbord varvid ett antal styrelsemedlemmar svarade på frågor och hjälpte besökare med introduktion i släktforskning.

Vid *Arkivens Dag* på Arkivcentrum Värmland den 13 nov deltog föreningen med bokbord.

Dessutom fick ett antal besökare pröva på släktforskning varvid de assisterades av föreningsmedlemmar

Vid bok- och biblioteksmässan i Göteborg i september presenterades föreningens jubileumsbok *Anor och anekdoter i Värmlandsmontern* av Eva Fredriksson.

Liksom under tidigare år har föreningen tillsammans med Värmlandsarkiv, Emigrantregistret, Folkrörelsearkivet, Hembygdsförbundet, Lokalhistoriska Föreningen och Karlstads Universitet genomfört fyra *Arkiv- och forskarkvällar* nämligen i Ransäter den 19 feb, Kil den 15 april, Filipstad den 16 sep och Molkom den 18 nov.

Eva Fredriksson, Liv Hagberg, Gunnar Jonsson och Hans Olsson har lett olika släktforskningskurser och cirklar i externa arrangörers regi.

Medlemsmöten

- 27 jan Fikaträff på Arkivcentrum.
- 20 mars Årsmöte med sedvanliga årsmötesförhandlingar på Arkivcentrum. Föredrag av Elisabeth Thorsell om *Bergsmän och gruvbrytare i datorn – en databas växer till*.
- 4 april Släktforscardag på Tingshuset i Häljebol. Utställning samt presentation av databaser.
- 20 april Fikaträff på Arkivcentrum
- 8 maj Gränsträff i Morokulien med Østfold Historielag. Anders Överby föreläste om *Katastrofen 1808-1809* och Per Magnusson om *Utvandringen till Hawaii 1880*.
- 15 sept Besök av Karlskoga-Degerfors Släktforsklubb.

Resultaträkning

	Verkl 2004	Verkl 2003	Budget 2005
Intäkter			
Medlemsavgifter	155 170,00	127 740,00	158 000,00
Försäljning	61 153,40	59 382,80	50 000,00
Kommunbidrag	1 000,00	500,00	1 000,00
Landstingsbidrag	5 000,00	5 000,00	5 000,00
Summa intäkter	222 323,40	192 622,80	214 000,00
Kostnader			
Tidskriften	-72 530,50	-70 634,60	-75 000,00
Värmlandsrötter	-1 875,00	-1 430,00	-2 000,00
Kostnader, sålda varor	-48 778,50	-33 462,00	-30 000,00
Porto	-19 233,10	-30 930,30	-25 000,00
Möten	-268,00	-5 682,50	-8 000,00
Resor	-13 469,00	-15 161,00	-16 000,00
Förbrukningsmaterial	-26 956,90	-17 915,90	-15 000,00
Riksstämman	-10 534,00	-10 695,00	-16 000,00
Förtroendemannakonf	-1 025,00	-1 780,00	-2 200,00
Externa gåvor	-	-	-800,00
Försäkring	-1 500,00	-1 104,00	-1 500,00
Diverse kostnader	-5 549,80	-4 582,20	-6 000,00
Externa medl avgifter	-700,00	-750,00	-700,00
Riksförbundet	-7 623,00	-7 207,00	-7 900,00
Summa kostn	-210 042,80	-201 334,50	-206 100,00
Resultat före avskrivningar			
	12 280,60	-8 711,70	7 900,00
Avskrivningar	-649,00	-250,00	-4 000,00
Resultat efter avskrivningar			
	11 631,60	-8 961,70	3 900,00
Finansiella intäkter	14,10	763,30	
Finansiella kostnader	-2 102,50	-2 011,00	-2 500,00
Årets resultat	9 543,20	-10 209,40	1 400,00

Många besökte Arkivens dag på Arkivcentrum. Här har några av besökarna sökt sig till föreningens bokbord. Foto: Gunnar Jonsson.

Balansräkning

Tillgångar	2004	2003
Postgiro	180 554,42	81 065,82
Bank	1 061,17	1 061,17
Fordringar	15 668,70	25 993,00
Varulager	38 694,00	71 812,00
Inventarier	1 297,00	-
Sum tillgångar	237 275,29	179 931,99
Skulder och Eget kapital		
Skulder	109 280,10	61 480,00
Reserv för projekt	30 000,00	30 000,00
Eget kapital		
Ingående eget kap	88 451,99	98 661,39
Årets resultat	9 543,20	-10 209,40
Sum Eget kapital	97 995,19	88 451,99
Sum Skulder och Eget kapital	237 275,29	179 931,99

Inga ställda panter eller ansvarsförbindelser finns

- 18 okt Fikaträff på Arkivcentrum med temat *Min släktforskning*
- 26 nov Träff på Arkivcentrum med föredrag av Jan Erik Björk om *Älvdals härads dombok*.

Nyutkomna publikationer under året

Föreningens medlemstidning *Värmlands-Anor* har utkommit med fyra ordinarie nummer, totalt 112 sidor.

Föreningens nättidning *Värmlands-Rötter* har uppdaterats kontinuerligt av redaktören Gunnar Jonsson.

Register till Bro sammanställda av Framtidshuset/Reliken i Säffle, Carl-Jo-

han Ivarsson och Gunnar Jonsson.

Födde 1692-1835

Födde 1836-1920

Vigde 1692-1920

Döde 1689-1920

Avskrift av Brunskogs husförhörsbok 1760-1763 sammanställd av Rolf Brodin.

Register till Väse sammanställt av Anette Carlsson och Sigvard Boström

Vigde 1683-1930

Övrig medlemservice

En erfaren släktforskare från föreningen har som jourhavande varje torsdagskväll biträtt forskarsalen under jan-april och

sep-dec på Arkivcentrum i Karlstad

Utbyte av medlemsblad har skett med 106 andra släktforskarföreningar. Dessa publikationer förvaras i pausrummet i anslutning till forskarsalen på Arkivcentrum Värmland där de kan läsas av besökarna.

Gunnar Jonsson och Jan Tengelin har verkat som faddrar för DIS (Föreningen för Datorhjälp i Släktforskningen) och därvid servat DIS-medlemmar med rådgivning.

Slutligen har ett mycket stort antal släktforskarfrågor per brev, fax, telefon och e-post besvarats av styrelsemedlemmarna. Många förfrågningar kommer från

Norge och USA.

Ekonomi

Resultat- och balansräkning bifogas verksamhetsberättelsen. Föreningen har ett stort lager av jubileumsskriften *Anor och anekdoter*. Detta lager har skrivits ned med 26 tkr som belastat årets resultat. Den osedvanligt stora kassan beror på för år 2005 förutbetalda medlemsavgifter som återfinns på skuldsidan. Styrelsen föreslår att årets överskott 9 543,20 jämte föregående års balanserade vinstmedel 88 451,99 tillhoppa 97 995,19 balanseras i ny räkning.

Slutord

Styrelsen vill framföra sitt varma tack till de medlemmar som bidragit till verksamheten: föredragshållare, skribenter i vår tidning, lokalombuden samt de som hjälpt till med medlemservice i forskarsalen. Särskilt glada och tacksamma är vi för det goda samarbetet med Arkivcentrum Värmland och dess personal.

Karlstad i februari 2005

Lars-Gunnar Sander, Karl Gustav Lindgren, Gunnar Jonsson, Liv Hagberg, Arne Berg, Björn Grindegård, Hans Olsson

En av årets fikaträffar, som vanligt i Bror Almquist-salen på Arkivcentrum. Alla som har något att berätta kommer till tals. Foto: Gunnar Jonsson

Motion till årsmötet

Enligt stadgarna §6 skall fyra till sju ordinarie styrelseledamöter och suppleanter för dessa utses av årsmötet. Under många år har både ordinarie ledamöter och suppleanter varit jämbördiga i styrelsens arbete.

Jag föreslår därför att stadgarnas §6 ändras till "... åtta till tolv styrelseledamöter". Det vill säga att suppleanterna slopas och alla blir ordinarie. Samtidigt ändras då i §13 till "...Styrelsen äger rätt att fatta beslut då minst hälften minus en ledamöter är närvarande". Ändringen föreslås gälla från och med år 2006.

Gunnar Jonsson
Säffle

Föreningens styrelse föreslår att motionen bifalles.

Församlingar som försvinner

av Carl-Johan Ivarsson

En fråga man ibland stöter på är hur många församlingar eller socknar som det finns i Värmland. Frågan kan synas enkel och redig att besvara men så är det inte. I jordbrukslandskap som Skåne, Västergötland, Östergötland, Gotland och Uppland har de flesta (eller alla) socknar funnits sedan medeltiden, och det har faktiskt skett flera faser av församlings-sammanslagningar. I exempelvis Västergötland försvann ett stort antal socknar redan under 1500-talet, och under 1800-talet så byggdes på flera håll gemensamma kyrkor för två eller tre gamla socknar.

I Värmland är det annorlunda. Många värmländska socknar, framför allt i landskapets östra och norra delar har bildats under perioden från 1500-talets slut till 1800-talets slut, från Nyed till Nyskoga skulle man kunna säga. För detaljuppgifter om varje enskild socken så hänvisas till sockensidorna på Värmlandsrötter. I söder och väster så hittar vi nybildningar som Boda 1616, Högerud 1646, Ransäter 1672, Mangskog 1705, Borgvik 1716 och Bogen 1850. Flera av dem har samband med bergsbrukets utveckling. Så har brukssambhällen blivit egna församlingar som Degerfors, Munkfors, Forshaga, Hagfors och Storfors. Arvika köping - sedermera stad och ännu längre fram Arvika Östra församling kastade loss från landsförsamlingen - sedermera Arvika Västra församling i början av 1900-talet, och ungefär vid samma tid blev köpingen Säffle en egen församling. I Karlstad har Norrstrand och Västerstrand avknoppats från Domkyrkoförsamlingen 1962 respektive 1992.

Men det var inte om de nya församlingarna detta skulle handla, utan om församlingar som försvinner från alla officiella kartor och handlingar. Ändringar i rikets indelningar beslutades tidigare av Kungl. Maj:t efter att det statliga utredningsmaskineriet gjort sitt. Så var det vid

kommunsammanslagningarna 1952 och 1970, liksom vid den stora pastoratsregleringen 1962. Det hände mer än en gång att de centrala besluten gick emot lokala och regionala opinioner, och när det gäller kommunerna har det blivit en del uppdelningar under 1980- och 1990-talen.

När det gäller indelningen i län, lands-ting och kommuner är det fortfarande regeringen som har det sista ordet. I och med relationsförändringen mellan kyrka och stat år 2000 så är det dock stiftsstyrelserna som tagit över ansvaret för indelningen av Svenska kyrkan i församlingar, pastorat, samfälligheter och kontrakt. De tre senare indelningarna är förstås intressanta men berörs inte här. Medan pastoratsindelningen förändrats vid flera tillfällen så har församlingsindelningen varit mycket stabil och ända till de senaste åren så har det skett få förändringar av denna. De gamla socknarna har i de flesta fall stått med samma gränser sedan "urminnes" tid.

År 2000 efterträddes kyrkolagen av kyrkoordningen och i och med denna så definierades församling som den minsta enhet där det firas huvudgudstjänst varje söndag och där det finns tillräckligt med folk för att kunna bilda ett kyrkoråd.

Detta har fått stora inverknings på församlingsindelningen. I framför allt Lunds och Strängnäs stift så har stiftsstyrelserna gått hårt fram. Ofta så har det blivit en församling av ett pastorat (2-6 gamla församlingar). Det handlar faktiskt i mindre utsträckning om pengar, eftersom i stort sett all administration och ekonomisk hantering numera finns på samfällighetsnivå. Det handlar inte heller om att stiften måste spara pengar, eftersom församlingsverksamheten finansieras lokalt genom kyrkoavgiften och i viss mån av utjämningsbidrag.

Om detta kan man tycka mycket. Å ena sidan kan man säga att det handlar om en

anpassning till verkligheten, när det i vissa kyrkor är gudstjänst endast en gång per månad kan man inte tala om att det är en församling. Det gäller att skapa funktionella enheter, och det finns goda exempel på att de gamla strukturerna varit mer av hinder än stöd. En synpunkt från andra hållet är att man genom att bryta upp församlingarna bryter av ett historiskt band som i många fall funnits sedan kristendomens etablering i Sverige, och kanske ännu längre bakåt. Kyrkan riskerar att bli historielös i sämsta mening när bandet mot medeltiden klipps av. Att känslan för historien är svag på många håll inom Svenska kyrkan är tydligt. Stor-skalighet inom administrationen är ju tidens lösen. Vi har nu en polismyndighet i Värmland och vi får snart en enda tingsrätt för att ta några exempel från andra samhällsområden.

Vad rör då detta släktforskare - sekulariserade såväl som kyrkliga? Jo, även om banden mellan Svenska kyrkan och staten i mycket har lösts upp så är fortfarande församlingen den grundläggande enheten för folkbokföringen. Eftersom de statliga myndigheterna följer Svenska Kyrkans församlingsindelning, så försvinner upphörda församlingar helt från den officiella kartan. Detta har ju Sveriges Släktforskarförbunds kampanj för att rädda socknarna uppmärksammat men det har varit svårt att få gehör för detta hos beslutande myndigheter. Vi får väl se vad framtiden har i sitt sköte, om det kan bli någon slags förändring. Församlingsförändringarna kommer i varje fall att få betydelse för framtidens släktforskare.

Därför så kan det vara av intresse att se vilka församlingar som försvunnit i Värmland under de senaste 100 åren, och vad som kommer att hända inom de närmaste åren. Det har som nämnts varit mera församlingsdelningar än sammanslagningar i vårt landskap, och det är också tydligt att stiftsstyrelsen i Karlstad varit

betydligt mer försiktig än sina motsvarigheter i Lund och Strängnäs. De sammanslagningar som gjorts före 1970 handlar oftast om samband med den borgerliga kommunindelningen. Så var det när Karlstads lands, By, Varnum och Färnebo försvarn som församlingar.

1922

Karlsdal, som bildats som en bruksförsamling 1753, uppgick åter i sin moderförsamling Karlskoga.

1934

Karlstads landsförsamling uppgick i stadsförsamlingen som fr. o. m. nu kallades Karlstads församling. Vidön som tillhört landsförsamlingen överfördes till Hammarö. 1962 delades Karlstad upp på Domkyrkoförsamlingen och Norrstrand och 1992 blev Västerstrand sin egen församling. Den gamla landsförsamlingens delar tillhör nu dessa olika församlingar.

1943

By församling uppgick i Säfte, som hade utbrutits därur 1911. Man kan alltså säga, att barnet slukade sin mor. Tidigare hade flera delar av By inkorporerats i Säfte. Säfte blev stad 1951. By var dock huvudkyrka i Säfte församling till 1965, då kyrkan i staden stod färdig.

1960

Varnums församling uppgick i Kristinehamn. Varnum hade haft gemensam kyrka med Kristinehamn sedan stadens tillkomst 1642.

1970

Huggenäs uppgick i Södra Ny församling, och namnet på den gemensamma församlingen blev Ny-Huggenäs. Huggenäsborna hade använt sig av Södra Ny kyrka sedan 1840-talet. När självständigheten upphört återfick Huggenäs sin kyrka när den återinvidgdes 1972.

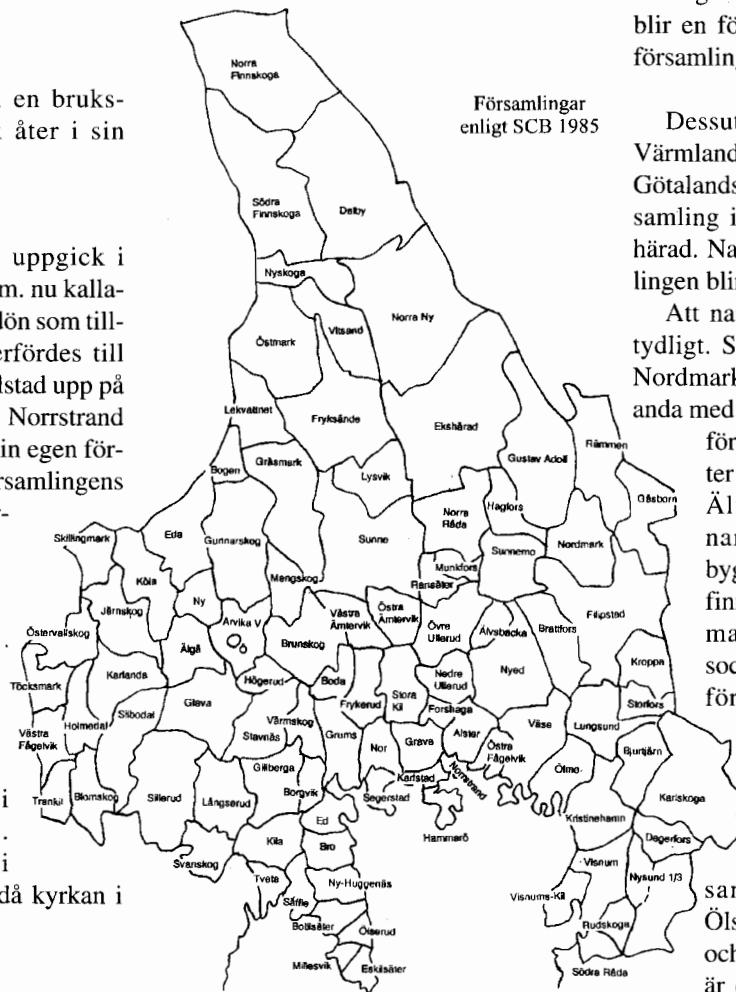
1971

Färnebo uppgick i Filipstad, som i sin tur bildats ur Färnebo vid stadsgrundandet 1611.

2002

Nyskoga församling, som 1873 utbrutits

ur Norra Ny som kapellförsamling, blev åter en del av Norra Ny. Den gemensamma församlingens namn är Norra Ny-Nyskoga. Nyskoga var för övrigt den sista av de församlingar som nybildades i Finnbygden under 1800-talet.

2006

Vid detta årsskifte kommer de största förändringarna någonsin att äga rum. Dessa förändringar är beslutade av stiftsstyrelsen i Karlstad:

- Hagfors och Gustav Adolfs församlingar förenas till Hagfors-Gustav Adolfs församling
- Holmedal och Karlanda församling blir en församling: Holmedal-Karlanda församling
- Nedre och Övre Ulleruds församlingar blir en församling: Ulleruds församling
- Stavnäs och Högeruds församlingar blir en församling: Stavnäs-Högeruds församling
- Nyed, Älvsbacka och Alsters församlingar blir en församling. Namnet blir Alster-Nyedsbygdens församling.

- Nor och Segerstads församlingar blir en församling: Nor-Segerstads församling
- Väse och Östra Fågelviks församlingar blir en församling: Väse-Fågelviks församling.
- Degerfors och Nysunds församlingar blir en församling: Degerfors-Nysunds församling

Dessutom uppgår den i landskapet Värmland men i Skara stift och Västra Götalands län belägna Södra Råda församling i sin moderförsamling Amnehärad. Namnet på den förenade församlingen blir enbart Amnehärad.

Att namnfrågan kan vara känslig är tydligt. Skulle den nya församlingen i Nordmarks härad heta Holmedal-Karlanda med den gamla moderförsamlingen först, eller Karlanda-Holmedal efter befolkningsstorlek? Är Nyed-Älvsbacka-Alster ett för långt namn? Namnet Alster-Nyedsbygden är inte så välklingande. Det finns exempel på församlingar där man försökt bevara de gamla sockennamnen. På Öland finns en församling med namnet Norra Möckleby-Sandby-Gårdby, och i Södermanland hittar vi Hällby församling med Tumbo och Råby-Rekarne.

Att flera av de minsta församlingarna som Millesvik, Ölserud, Västra Fågelvik, Bogen och Lekvattnet ännu lever vidare är ett tecken på att inga förändringar kommer att tvingas fram.

Att två relativt folkrika församlingar vid Vänerkusten, Väse och Östra Fågelvik blir ett har jag ingen riktig förklaring till mer än att man uppenbarligen har funnit det funktionellt. Vi får se hur det "äktenskapet" fungerar. Båda har till nu varit egna pastorat, men upphör nu som egna församlingar. Samma förhållande gäller också Degerfors och Nysund.

Kommer man om 50 eller 100 år att tala om Segerstad, Högerud och Karlanda som socknar, eller kommer man att glömma var gränserna gick? Ingen kan veta, men visst vore det sorgligt om socknarna helt skulle glömmas bort. Som släkt- och hembygdskare så får man hoppas att ni är "sockenmedvetna".

Hur var det nu med antalet socknar? Ja, 98 är i varje fall ett svar - beroende på hur och när man räknar... ■

Halvar Nilsson

några minnesord

av Peter Olausson

Jag blev bekant med Halvar Nilsson för närmare 20 år sedan, i samband med att vi båda höll på med forskning kring Långseruds socken, forskning som också resulterade i var sina artiklar, publicerade i två olika sockenböcker. Redan då var Halvar välkänd för mig - han var Mr Värmländsk Medeltid, den store experten på en svårutredd del av vår regions historia. Halvars riktiga storverk inom området kom senare, detta i form av boken *De värmländska medeltidsbrevet*, som gavs ut 1997. Här presenterade Halvar sammanfattningar av 463 dokument om Värmland, daterade från ca år 1200 till 1520, med sakkunniga kommentarer och med ett professionellt register till innehållet. Genom boken blev den värmländska medeltidshistorien plötsligt tillgänglig för både forskare och intresserade lekmän. De värmländska medeltidsbrevet var en present från Halvar till sitt älskade hemlandskap, en sådan där måste-bok för alla nutida och framtida lokalhistoriker och hembygdsvänner. Här finns den skriftliga startpunkten för de flesta värmländska socknars historia - det är bara att tacka och ta emot.

Halvar Nilsson var historiker och hade under sin yrkesverksamma tid bl a verkat som lektor vid Höskolan i Luleå. Han var en vänlig man, en försynt forskarsjäl som trivdes i de tysta läsesalarna på Riksarkivet eller Värmlandsarkiv och en person som sällan gjorde något väsen av sig. Visst hängde han med i utvecklingen både i den stora och i den lilla världen - han blev exempelvis entusiastisk datoranvändare långt efter han fyllt 80 - men de var forskningen kring det förgångna som engagerade honom på allvar. Han ringde ibland och frågade efter nytt ifrån Värmland. Då var det nyheter om böcker och pågående forskning kring värmländsk historia han var ute efter, eller så ville han diskutera något intrikat källproblem - som hur man skall tolka

skattesättningen i 1503 års skattebok, eller hur det egentligen gick till när 1600-talets nämndemän valdes till sina ämbeten. Halvar ville alltid veta mera, fastän han själv var den oomtvistade auktoriteten inom så många fält av den värmländska historien. Han kunde det mesta om skattesystemets invecklade utveckling från medeltiden och fram till 1900-talets början och hans sista bok, den om hans hemsocken Ransäter, är genom sin gedigna källgenomgång ett föredöme för andra som vill pröva på att skildra en bygd i skrift.

Halvar var vänlig, men han kunde också vara skarp i sina omdömen när han ertappade någon skribent med slarv eller felaktigheter. Han var besviken på mig också åtminstone för en sak: att jag inte på ett tydligt sätt hade stöttat hans hypotes om vem den värmländske lagmannen Höld egentligen var. Min egen bristfälliga kunskap om 1200-talets nordiska politiska situation utgjorde inget försvar i diskussionen med Halvar.

Frågan om lagman Höld och hans uppseendeväckande stora donation av värmländska gods till Riseberga kloster år 1268 var Halvars käpphäst under de senaste decennierna, alltsedan han publicerade

sin omfattande artikel om saken i Nationen och hembygden 1985. Och jag förstår hans frustration: här för Halvar in Värmland i svensk och norsk rikspolitik, i en dramatisk händelseutveckling under hela det oroliga 1200-talet där krig och kidnappningar hör till vardagen stormännen emellan. Lagman Höld är inte vem som helst, utan en figur nära förknippad med Sveriges mäktigaste man vid den här tiden - Birger jarl. Donationen hör därmed också ihop med den första dokumenterade regeringen av värmlandspartiet av gränsen mellan Sverige och Norge vid ungefär samma tid, en gränsdragning som i allt väsentligt håller än idag.

Jag kan fortfarande inte svära på att du hade rätt i allt du skrev, Halvar - men jag kan verkligen rekommendera din Höldskildring till läsning av många, för den är både väl underbyggd och mycket spännande!

Halvar avled nu i höstas, 91 år gammal. Gammal på allvar blev han dock aldrig - det borgade hans eviga nyfikenhet och vetgirighet för. Värmland har lidit en stor förlust genom hans bortgång. Jag har mist en forskarvän och en mentor. ■

Mantalslängder 1642-1820

SVAR har påbörjat skanning av hela Sveriges mantalslängder för perioden 1642-1820. Arbetet beräknas pågå under nästa år innan allt material under denna tidsperiod är inskannat. Skanning sker från mikrofilm.

Mantalslängd är en skattelängd över personer som var skyldiga att erlägga mantalspenning. Alla arbetsföra mellan 15-62 år skulle erlägga mantalspenning. Adeln och tjänstfolket på hovet och säterier var undantagna. Det ingår även uppgifter om andra personella skatter,

t.ex. fickurslängd, boskapslängd, kvarntullslängd m.fl. Ett antal län är redan klara.

SVAR arbetar även med att skapa register till dessa volymer så att man enkelt ska hitta på vilken sida (bild) som en församling börjar. Detta arbete tar dock längre tid än skanningen. För att titta på bilderna krävs abonnemang. De inskannade bilderna finns i bildformat DjVu, vilket kräver att man först laddar ner en plugin. Ytterligare information finns på SVAR:s hemsida www.svar.ra.se.

Ur andra medlemsblad

Värmlänningar

An-Siktet 2004:4 (Folkare Släktforskarförening) Skräddare i Garpenbergs socken av *Birgitta Larhm*: bl a Ida Lundman född 1846 i Köla och gift med skräddaren Andreas Gottfrid Scherlund.

Gestricia 2004:4 (Gästriklands Genealogiska Förening) Antavla för smeden Lars Persson Bokvist född 1847 i Sörmark, Östmark och död 1906 i Bergvick (X) av *Claes Embäck*.

Gräns-Posten nr 53 (Gränsbygdens Släktforskarförening) Antavla för smeden Lars Persson född 1847 i Blomskog.

MGF-Nytt 2004:4 (Midälva Genealogiska Förening) Måns (Magnus) Månsson Dahlén av *Gudrun Brännberg*: Erik Mattias Löthman född 1824 i Sundsvall flyttade 1849 till Karlstad. Beträffande artikeln "Att återupptäcka vår historia" av *Gerd Hjalmarsson*: bl a nämns Nils Håkansson Werme i Värmskog.

Norsk Slektshistorisk Tidsskrift bind XXXIX-hefte 4 (Norsk Slektshistorisk Forening) Jon Gislessons ätt av *Torkel Rønold Bråthen*: Jon Gisleson ägde Viken i Trankil på 1500-talet. Ett antal släktmedlemmar boende i Trankil (Källsbyn, Trane och Viken) samt i Holmedal och Blomskog.

Runar 2004:2 (Østfold Historielag) Efterlysningar berörande Cherstin Månsdotter född 1794 i Köla och Anna Otilia Jansson född 1891 i Bro.

Släkt-Trädet 2004:3 (Nordvärmlands Släktforskarförening) Antavla för Kristoffer Jansson Kukkoinen född 1831 i Mattila, Lekvattnet. En beskrivning av huvuddragen i skogsfinnarnas och Finnskogens kultur och historia av *Irmgard Henriksson*.

Slækt & Slekt 2004:4 (Solør Slektshistorielag) Kan Lang-Simen i Lindberget ha anlänt till Norge via Grangärde och Gräsmark av *Jan-Erik Björk*: Simon

Klemetsson bodde i Gräsmark och Ängen på 1630-talet. Navilainen av *Rolf A Røkeness*. Örjan Olofsson (Orainen) i Lekvattnet av *Irmgard Henriksson*. Frågor och svar bl a berörande släkten Alstergren.

Släkthistoriskt Forum 2004:5 (Sveriges Släktforskarförbund) Vem var Bryngel Kristoffersson Graaf? av *Anna-Lisa Göransson*.

Släkttavlan nr 42 (Staffanstorps Släktforskarförening) Nobelpristagare med rötter i Hjärup av *Åke Kjellqvist*: Hanna Malmström från Värmland, mfm till nobelpristagaren *Peter Agre*.

Släkt-Trädet 2004:4 (Nordvärmlands Släktforskarförening) Fältjägare Vig i Timbonäs av *Ann-Catherine Johansson*: Arne Peterson Vig var född 1796 i Östmark. Karin Matsdotters finska släktnamn av *Irmgard Henriksson*: Karin Matsdotter Nikarainen död 1740 Önnebyskogen, Fryksände.

Svenska Antavlor Band V, häfte 9 (Sveriges Släktforskarförbund) Anor från Gåsborn, Huggenäs och Ölserud.

Sysslingen 2005:1 (Södra Roslagens släktforskarförening) Rapport från studiecirkeln om borgmästare Ingemar Tingvall i Filipstad av *Lars Lindblad* och *Eddy Widborg*.

Tunarötter 2004:4 (Föreningen Släkt och Bygd i Borlänge) Antavla för Lars Vilhelm Hjerpe f 1846 i Fredros, Gunnarskog samt dennes hustru Anna Lisa Gustavsdotter Hult född 1850 i Rottnedal, Sunne.

Västanbladet 2005:1 (Göteborgs-Regionens Släktforskarförening) En middag på Nynäs 1856 av *Bengt O T Sjögren*.

Ådalingen 2004:4 (Ådalens Släktforskarförening) Minnen från Frånö av *Stig Söderberg*: Ingeborg Jönsdotter född 1858 i Östmark och död 1954 i Frånö, Gudmundrå.

Östemtingen nr 45 (Östra Emterviks Hembygdsförening) Cattrina Jansdotter -

Kejsarens andra dotter av *Tage Westlund*: Cattrina var född 1843 i Högberg, Östra Ämtervik. Hjältemodig Östemting räddade svenskt OS-guld av *Sven L-O Johansson*: om Stefan Holms mormor Sigrid Bengtsson som år 1910 räddades från drunkning av sin far Johan Teodor Bengtsson i Kvarntorp. Nils Melanoz av *Ingemar Gynnemo*: Melanoz (1820-1912) var skollärare, klockare och organist i Ö Ämtervik.

Övrigt

AnletsBladet 2004:5 (Botvidsbygdens Släktforskarförening) Från fogderäkenskap till digitalkamera av *Jan-Christer Strahlert*.

Diskulogen nr 66 (Föreningen DIS) Så gör du ett Gedcom-utdrag av *Anders Larsson*.

Dis-Play 2004:4 (DIS-Öst) Planering och genomförande av ett släktemöte av *Carl-Olof Sahlin*. Boställen av *Gunnar Bengtsson*.

Genealogen 2004:2 (Norsk Slektshistorisk Forening) Skogsfinsk genealogi i Norge av *Jan Myhrvold*.

Slekt og Data 2004:4 (DIS-Norge) Pantebøkene som kilde til gårdshistorien av *Greta Hysvær*. DIS-Norge lanserer Slektforum av *Einar Balle* och *Jan Eri*.

Släkthistoriskt Forum 2004:5 (Sveriges Släktforskarförbund) Amerikanska blad av *Ted Rosvall*.

Sysslingen 2005:1 (Södra Roslagens släktforskarförening) Huddragare av *Tore Liljegren*.

Södertälje-Probanden nr 153 (Södertälje Släktforskarförening) Fri som en fågel - en försvarslös individ av *Inger Hedman*.

Trollhättebygdens Släktforskarförening 2005:1 Sed och folketro omkring dopet av *Gunvor Hjærtström*.

Fältjägeröversten Holmstedt – karriär, anor och släkt

av Lars-Gunnar Sander

Adliga ätten nr 2234 Holmstedt blev inte långlivad. Närmare bestämt existerade den bara under fyra år. Av detta kanske läsaren redan förstått, att "ätten" bestod av en enda medlem. Han hette Johan Jacob Holmstedt och var överste och chef för Värmlands Fältjägarregemente, född 1770 och död 1819. Elgenstierna har tydligen inte ägnat Holmstedt något större intresse och därför har överstens härkomst blivit delvis felaktigt redovisad i *Den introducerade svenska adelns ättartavlor*. Själv har jag haft anledning att forska i detta då mina egna anor längre tillbaka i tiden visat sig sammanfalla med den i detta sammanhang aktuella släkten Holmstedts. Följande redogörelse är långt ifrån fullständig. Mycket återstår att utforska. Överstens moders släkt behandlas exempelvis inte här. Kompletteringar och eventuella rättelser mottages tacksamt.

Tabell 1

Per, född omkring 1610. Detta årtal är mycket hypotetiskt och har framräknats på basis av de kända barnens och barnbarnens sannolika födelseår. Antagligen framlevde han sina dagar i Virestads socken gränsande till Skåne och belägen strax öster om Älmhult i Kronobergs län.

BARN, GIFTE 1

Sven Persson, född omkring 1633, salpetersjuderiverkmästare. Se tabell 2.

Stefan Persson, (omkr 1638 – omkr 1704), salpetersjuderiverkmästare. Se tabell 3.

BARN, GIFTE 2

Håkan Persson, (omkr 1640 – omkr 1684). Se tabell 4.

Olof Persson, (omkr 1640 – senast 1703). Se tabell 5.

Tabell 2

Sven Persson, född omkring 1633, salpetersjuderiverkmästare.

Han anställdes som sjudare omkring 1656. Födelse- och anställningsår enligt mönsterrullan för salpetersjuderimansskapet från år 1693. Sistnämnda år var han skriven på Hyltan i Virestad tillsammans med Stefan Persson (tabell 3) och Per Håkansson (tabell 6). Han var då kommanderad till Uppland.

Enligt Allbo härads vinterting 1705 (§46) var han detta år bosatt i Stockholm. Hans arv efter brodern Stefan belades då med kvarstad med anledning av en skuld till hustru Karin Olofsdotter i Västra Vålje.

Vid vintertinget 1706 (§70) uppvisade handelsmannen Lars Månsson i Sjöaryd en av Sven Persson i Stockholm utställd obligation som skulle betalas ur arvet efter Stefan Persson. Samtidigt berättade Lars Månsson (§71) att Sven Persson lånat sin systerson, båtsman Per, en häst och en sadel till et värde av 16 daler smt. Båtsmannen hade bortrymt varför Lars Månsson begärde att hans arv efter Stefan Persson skulle beläggas med kvarstad.

Tabell 3

Stefan Persson, född omkring 1638, död omkring 1704, salpetersjuderiverkmästare.

Han anställdes som sjudare omkring 1657. Födelse- och anställningsår enligt mönsterrullan för salpetersjuderimansskapet från år 1693. Sistnämnda år var han skriven på Hyltan i Virestad tillsammans med Sven Persson (tabell 2) och Per Håkansson (tabell 6). Han var då kommanderad till Sörmland.

Per Håkansson var hans halvbroders son enligt Allbo härads vinterting 1705 (§37). Tinget beviljade vid detta tillfälle Per Håkansson 8 daler smt för att han haft "omaket" med farbroderns begravning och kvarlåtenskap.

Tabell 4

Håkan Persson, född omkring 1640, död

omkring 1684 i Hyltan, Virestad. Här möter oss ett problem. Det fanns nämligen två gårdar i socknen som hette Hyltan, en i övre delen och en i nedre delen endast någon kilometer från gränsen till Skåne. På den senare gården, som numera är försvunnen, bodde faktiskt enligt mantalslängden 1675-1676 en viss Håkan Persson. Men år 1680 fanns det ingen Håkan Persson varken i övre eller nedre Hyltan.

Nu var det här oroliga tider, inte minst i gränsområdet mellan Småland och Skåne. Det skånska kriget pågick ju under åren 1675 till 1679. Militära förband passerade trakten till och från Skåne vilket innebar att bönderna betungades med inkvarteringar, tvångsleveranser av proviant samt skjutsningar. Dessutom måste allmogen ständigt hålla stark vakt vid den gamla riksgränsen för att förhindra snapphanar från att komma in i Småland, vilket ändå skedde då och då. Vakhållningen innebar bland annat att det saknades folk när skörden skulle bärgas. År 1676 var faran mycket stor och då måste Virestads och Stenbrohults socknar erlägga en ansenlig brandskatt till snapphanarna för att undgå ödeläggelse och plundring. Vid ett tillfälle var en stor styrka från dessa socknar nere i Skåne och kämpade mot snapphanarna varvid många från Virestad blev ihjälskjutna. Allt detta gjorde att Virestads friherrskap (bestående av Virestads och Stenbrohults socknar) var alldeles utblottat och ruinerat enligt en skrivelse som dess allmoge inlämnade vid 1680 års riksdag.¹

Möjligen kunde detta elände vara anledningen till att Håkan Persson inte finns upptagen i 1680 års mantalslängd? I vilket fall var han död 1684, ty vid Allbo härads ordinarie ting den 23 september detta år förordnades brodern Olof Persson (tabell 5) samt Lars Månsson i Aranäs till förmyndare för Håkans omyndiga barn. På vad sätt Lars Månsson var släkt med barnen sägs inte. Inte heller nämns

hur många barn det var fråga om, men två söner är i varje fall kända vilket kommer att visa sig senare (tabell 6 och 7). Det märkliga är att båda hette Per. Men det kunde faktiskt hända att ett nyfött barn döptes med samma namn som bars av ett äldre levande syskon. Etnologen Bengt af Klintberg förklarade detta i ett radioprogram 2004 7/9. Med forna tiders stora barnadödlighet kunde föräldrar vara allvarligt oroliga för att ett gammalt namn som burits inom släkten i många generationer skulle försvinna. Då tog man det säkra för det osäkra och lät döpa fler av sina barn med det namn som t ex farfar eller morfar haft.

Vid ovannämnda ting gick Jacob Ostrason i Sänneshult ed på att han inte för sin bror Ingemars räkning lånat 10 daler smt av salig Håkan Persson i Hyltan. Detta talar för att Håkan Persson var bosatt på nedre Hyltan eftersom Sänneshult är en grannby till den gården.

BARN:

Per Håkansson (d ä) Holm, (omkr 1671 – 1732), salpetersjuderigevaldiger. Se tabell 6.

Per Håkansson (d y), salpetersjudare och torpare. Se tabell 7.

Tabell 5

Olof Persson, född omkring 1640, död senast 1703, skattebonde i Kvarnatorps södergård, Virestad. Att salig Håkan Perssons bror Olof Persson är identisk med Olof Persson i Kvarnatorp framgår av ett häradsrättsprotokoll från vårtinget 1690 §23 (se tabell 6). Frågan är om denne Olof Persson är densamme som tillsammans med en viss Jon Månsson redan år 1680 lät uppbuda varsin halva av en gård i Kvarnatorp.²

Gift före 1691 med Britta Persdotter, född omkring 1665 i Röckla, Virestad, död 1729 i Bohult, Västra Torsås. Efter att ha blivit änka gifte Britta Persdotter om sig med Ingemar Persson från Romsalycke östergård i Virestad. Han ägde en del av Kvarnatorp och bodde där med hustrun på södergården under åren 1703-1707 enligt mantalslängden. Makarna kom sedan att bo i Bohult, Västra Torsås socken.³

Tabell 6

Per Håkansson (d ä) Holm, född omkring 1671, död 1732 i Valla, Åker (D) och begravd 26/11, salpetersjuderi-

gevaldiger.

Vid tinget med Allbo härad den 3 mars 1690 inställde sig Per Håkansson den äldre och begärde att få ut sitt arv av förmyndaren Olof Persson i Kvarnatorp. Eftersom Per var 19 år gammal och "av gott förstånd" tilläts han av rätten att få kvittera ut arvet. Här får vi således veta att den ovannämnde farbrodern Olof Persson var bosatt i Kvarnatorp och att hans myndling Per Håkansson, dessutom kallad den äldre, var född omkring 1671. Sannolikheten för att denne Per Håkansson inte skulle vara son till Håkan Persson (tabell 4) får väl betraktas som ytterst liten.

I mönsterrullan för salpetersjuderimanskapet från år 1693 finner vi en viss Per Håkansson i Hyltan, född omkring 1670 och anställd 1689.⁴ Såväl hemvisten som födelsetiden talar för att vi här har att göra med vår Per Håkansson den äldre. Ytterligare ett stöd för detta antagande är att han kommenderades till tjänstgöring i Södermanland. På Hyltan fanns även faderns två halvbröder, verkmästarna Sven och Stefan Perssöner (tabell 2 och 3). Där fanns samtidigt även en sjudardräng vid namn Samuel Persson född omkring 1673. Hur han passar in i bilden vågar jag inte spekulera i.

Vad som hände Per Håkansson under de följande fjorton åren är inte utforskat. Salpetersjuderistatens mönsterrullor, som förvaras i Krigsarkivet, kan möjligen ge svar på denna fråga. Eftersom Per Håkansson var "av gott förstånd" och avancerade till salpetersjuderigevaldiger, så är det väl troligt att han fått någon slags skolutbildning.

Vad var nu salpetersjuderistaten, kanske någon undrar.⁵ Ja, att det var ett statligt verk som hade hand om salpeter-tillverkningen i riket torde väl framgå av namnet. Salpeter ingick till 75 procent i svartkrutet och var därmed en strategiskt viktig vara för det i krig allt som oftast inblandade Sverige. Som råvara användes den urinindränkta jorden under böndernas ladugårdar. Redan kung Gustav I (Gustav Vasa) bestämde att denna jord tillhörde kronan. Tillverkningen gick till så, att jorden grävdes upp och urlakades med vatten. Den sålunda erhållna luten kokades (sjöds) tills vattnet avdunstat. Härvid användes stora kopparpannor som rymde upp till 1500 liter. Ur den koncentrerade luten avskildes sedan koksaltet genom "krämpning", som grundade sig

på det förhållandet, att då aska och kalk tillsattes, kristalliserades koksaltet vid högre värmegrad än salpeter. Den senare kristalliserades först när "krämpet" avsvanat till cirka 25 grader.

Karl XI, som var en vän av ordning, såg till att salpetersjudningen fick en fastare organisation än vad som tidigare tycks ha varit fallet. Han inrättade ett salpetersjuderiindelningsverk vars tjänstemän for runt i landet och antecknade var salpeterjord fanns. Framställningen av salpeter ägde sedan rum ute på de enskilda gårdarna. I allmänhet återkom sjudarna till samma gård vart sjätte år efter en i indelningsverket upprättad turlista. Bonden var då skyldig att stå för inackordering och diverse handräckning.

Inom salpetersjuderistaten uppstod en hierarki av befattningshavare såsom direktörer, inspektörer, gevaldiger och utridare. Längst ned i organisationen fanns de som gjorde jobbet, d.v.s. pannelagen. Ett pannelag bestod av en verkmästare som till sin hjälp hade 2-4 drängar.

Sjuderiet anses ha äldst anor i Småland varifrån den absolut största gruppen sjudare kom. Vid den årliga mönstringen kommenderades personalen till olika landsändar. Sjudningen ägde rum mellan maj och september då kreaturen gick ute. Under vinterhalvåret var sjudarna hemförlovade och kunde då ta andra arbeten.

Men nu tillbaka till Per Håkansson. Under perioden 1693 – 1709 har han sannolikt gift sig en första gång och även hunnit bli änklings. Om detta vittnar förekomsten av en styvdotter i Per Håkanssons testamente.⁶ Där skriver han nämligen: "Vad min styvdotter angår, är hon till fäderna och möderna före detta avvittrad."

Antagligen är det Per Håkansson den äldre och inte den yngre som omnämns vid Allbo härads vinterting 1705 (§37). Han var då bosatt på Västra Vare i Virestad. Rätten beviljade honom 8 daler smt för det "omak" han haft av sin fars halvbrors Stefan Persson begravning och kvarlåtenskap. Vid samma tillfälle erbjöd han sig avlägga ed på att han handlat med farbroderns kvarlåtenskap på ett riktigt sätt.

Möjligen kan han under den här tiden ha varit verksam i Björnlunda socken i Södermanland. År 1711 stod nämligen en viss arrendator Johan Östvall på Elghammar i nämnda socken fadder när sonen Petter döptes. Likaså stod Östvals

hustru, till namnet okänd, fadder när sonen Olivier döptes året därpå.

Den 29 juni 1707 dyker Per Håkansson upp för första gången i Åkers socken i Södermanland. Han stod då fadder vid ett barndop. Varken yrke eller hemvist anges i dopboken vid detta tillfälle. Nästa gång han nämns i Åker är den 28 augusti 1710 då han gifte sig med Anna Persdotter Jerling. Nu skrevs han med familjenamnet Holm för första gången. Likt soldaterna antog nämligen sjudarna speciella namn. Varifrån Per Håkansson härlett sitt namn är ovisst. Vid tiden för bröllopet kom för övrigt böldpesten till socknen. Uppskattningsvis dog omkring hundra sockenbor i farsoten.

Under åren 1710 – 1713 bodde det nygifta paret på underofficersbostället Karlstorp i Åker. En hustru till en sergent hade avlidit där i februari 1710 och hennes make befann sig antagligen ute i Karl XII:s krig. Bostället torde därför ha stått ledigt temporärt för någon som inte nödvändigtvis var militär.

År 1713 flyttade familjen till skattehemmanet Valla om ett mantal, som inköptes av Per Håkansson Holm. Där bodde även dottern Greta Böös och hennes make Arvid Jonsson under åren 1719-1725. Greta är rimligtvis identisk med den tidigare omnämnda styvdottern. Namnet Böös förekom vid denna tid i socknarna Länna, Dunker och Gryt. Vid Åkers härads vinterting 1675 stod t ex en viss Johan Böös i Magsjön och Länna socken anklagad för olovligt kolande. Antagligen finns en koppling till gården Böshult invid det forna Stålboga bruk i Dunkers socken.

Greta Böös make torde ha varit en främmande fågel i Åker ty ingen annan har där påträffats med namnet Arvid. Efter år 1725 har dessa makar inte kunnat spåras. Märkligt nog dyker en deja upp på Valla år 1751 vid namn Kristina Arvidsdotter född omkring 1711 och inflyttad från Botkyrka. Hon gifte sig påföljande år med en avskedad soldat och dog 1775 21/11 som allmosehjon. Enligt egen utsago var hon född 1708 i Västergötland. I och för sig är inflyttningen från Botkyrka inte så konstig eftersom Valla då ägdes av kyrkoherden Falckert i denna socken. Men kan dejan vara dotter till den tidigare nämnde Arvid Jonsson och finns här något samband?

Per Håkansson Holm inköpte även skattehemmanet Ingelstorp om $\frac{3}{4}$ mantal,

vilket han brukade år 1725. Vice häradshövdingen David Ulfström återopade dock börsrätt till detta hemman och fick därför lösa ut det från salpetersjuderigevaldigern.⁷ Åren 1726 – 1731 brukades sedan Ingelstorp av en viss Lars Larsson (född i Lilla Åskärr i Länna socken) som varit salpetersjudare och dessutom bott på Valla hos Holm under åren 1718-1721. Sedan Lars Larsson med familj flyttat från Ingelstorp, står Holm åter som brukare av detta hemman år 1732, d.v.s. samma år som han dog.

Åtta månader före sin död upprättade Per Håkansson Holm sitt testamente. Där kallar han sig Holmin. Som testaments-exekutor utsåg han hustruns kusin Daniel Jerling, kyrkoherde i Över- och Ytterjärna.

Gift 1710 28/8 med Anna Persdotter Jerling född omkring 1677 i Lilla Malma socken. Hon var av den sörmländska prästsläkten Jerling och dotter till komministern Per Johansson Jerling död 1689 och hennes hustru Margareta Ström.⁸ Hur Annas liv gestaltade sig efter det att hon blivit faderlös vid ungefär 12 års ålder och fram till dess hon gifte sig vid 33 års ålder är okänt. Kan hon möjligen ha förtjänat sitt uppehälle som husmamsell hos inspektör Olivier Hacker på Åkers Krutbruk och på den vägen träffat sin blivande make? Krutbruket var ju en stor avnämare av salpeter varför Hacker bör ha haft täta kontakter med sjuderigevaldigern Per Håkansson Holm. Detta bekräftas också av det faktum att två söner till Holm döptes till Olivier. Att de fick sitt högst ovanliga namn efter krutbrukschefen, vars släkt skall ha varit av engelskt ursprung⁹ är ställt utom allt tvivel. Denne stod dessutom fadder vid sonen Oliviers dop 1712 och hans fru, Ulrika Eleonora Stierneroos, vid dottern Ingeborg Magdalenas dop 1717. Namnet Olivier kom sedan att gå i arv och bäras av många gossar i släkten.

Som änka bodde Anna Jerling kvar på Valla i tolv år. Ett halvår efter makens död skulle hans testamente enligt lag uppvisas vid domstol för att vinna laga kraft. Men först vid sommartinget 1737 lät Anna genom sin måg Petter Schulström uppvisa testamentet för häradsrätten. På frågan varför detta inte gjorts tidigare, förklarade Schulström något i stil med att dokumentet varit ute på drift. Dessutom visade det sig att hustru Annas söner inte tagit del av testamentet och inte heller hade någon bouppteckning upprättats. Kronofogden förordnades därför se till att dessa brister

avhjälpes.

År 1744 såldes skattehemmanet Valla till smedsåldermannen Per Zetterström i Stockholm varefter änkan Anna Jerling flyttade till sin son Håkan i Lerbo socken. Enligt Per Håkansson Holms testamente skulle Valla säljas till grannen, assessor Per Franc på Berga säteri, om inte någon av arvingarna var villig att överta gården. Så skedde alltså inte. Gården Valla är numera sedan lång tid tillbaka försvunnen. Endast en loge invid vägen mellan Skäggesta och Berga minner om platsen.

BARN:

Per Holmstedt (1711-1755), salpetersjuderigevaldiger. Se tabell 8.

Olivier Persson, född 1712 11/10 i Karlstorp, Åker, d 1714 (begr 22/2) i Valla, Åker.

Anna Catharina Holmstedt, född 1714. Se tabell 9.

Ingeborg Magdalena Persdotter, född 1717 8/3 i Valla, Åker, död 1717 (begr 22/6) i Valla, Åker.

Olivier Holmstedt (1718-1777), salpetersjuderidirektör. Se tabell 10.

Håkan Holmstedt, född 1721, härads-skrivare. Se tabell 11.

Tabell 7

Per Håkansson (d y), född omkr 1673.

Som vi tidigare sett från 1684 års dom-bok var Lars Månsson i Aranäs förmyndare för ett syskon till Per Håkansson d ä. Vid tinget med Allbo härad den 27 februari 1688 begärde samme Lars Månsson att till föda och kläder för sin myndling Per Håkansson årligen få disponera 6 daler smt av dennes arv till dess han blev myndig. Som det befanns att Per Håkansson ännu inte kunde förtjäna sin föda beviljade tingsrätten denna begäran.

Under 1600-talet dominerades Virestad av två rika och mäktiga bondesläkter, nämligen Välje-släkten och Aranäs-släkten. På vad sätt Per Håkansson d y var släkt med förmyndaren Lars Månsson och om denne tillhörde Aranäs-släkten har inte undersökts. Mest troligt är väl att han var gift med en faster till Per Håkanssonerna. Under åren 1704 – 1707 pågick en långdragen process mellan länsman-nen Lars Ingemarsson och dennes systemson, handelsmannen Lars Månsson i Sjöaryd, angående outklarade arvsförhållanden och ägandepretantioner till hemmanen Aranäs, Välje, Kvarnatorp och Horshult.¹⁰ Handelsmannen är utan tvi-

Johannes Jerling

komminister i Jäder 1650
kyrkoherde i Frustuna 1669
d 1689 i Frustuna
g m Anna Ljung
kyrkoherdedotter från Västerlång

Den sörmländska prästsläkten Jerling

Källa: Hagström, K A: Strengnäs Stifts Herdaminne

Petrus J Jerling

komminister i L Malma 1675
d 1689 maj i L Malma
g 1676 m
Margareta Ström

Lars J Jerling

efterträdde sin svärfar som
kyrkoherde i Västerlång
g m Maria Martensonia
kyrkoherdedotter från Västerlång
omgift m Per Ramelius
vice pastor i Åker 1712
död 1728 (begr 21/6) i Åker

Anna Jerling

f omkr 1677 i L Malma
levde 1751 i Spånga, Lerbo
g 1710 28/8 i Åker m
Per Håkansson Holm
salpetersjuderigevaldiger
f omkr 1671 i Virestad (G)
d 1732 (begr 26/11) i Valla, Åker (D)

Hans Jerling

f 1681 22/1 i L Malma

Peter Jerling

f 1682 i L Malma
fadder i Dunker 1705

Daniel Jerling

vice pastor i Åker 1729
kyrkoherde i Järna 1732
g m Katarina Falk

vel identisk med Per Håkansson (d y) förmyndare. Som vi redan sett hade han också en hel del att bestyra med anledning av arvet efter Stefan Persson (tabell 2).

Mönsterrullan från år 1693 upptar två sjudare i Virestad med namnet Per Håkansson.¹¹ Den ene är den ovannämnde Per Håkansson i Hyltan och den andre är Per Håkansson i Aranäs. Sannolikt är det våra två bröder som vi har att göra med. Båda kommenderades till Södermanland vilket styrker antagandet.

Per Håkansson (d y) i Aranäs var född omkring 1673 och anställdes som sjudare 1691. Enligt kyrkoräkenskaperna skänkte han 20 öre till de fattiga varje år 1705-1708. Dessutom skänkte han 1 daler och 8 öre 1706 och 1709 sannolikt i samband med barndop.¹² År 1710 skänkte salpetersjudaren Per Håkansson i Kvarnatorp 20 öre och det ligger väl nära till hands att anta att vi har att göra med en och samma person.

I augusti 1713 gifte sig en Per i Kvarnatorps soldatstuga. Sannolikt är han identisk med salpetersjudaren Per som fanns där 1714 och 1715. Nästa år skänktes det pengar till de fattiga efter hustru Bengta i Kvarnatorps soldatstuga som tydligen dött. Samma år i december upptar rullan över salpetersjudare ogifte verk-mästaren Per Håkansson i Kvarnatorp född 1681 och anställd 1702. Allt talar således för att vi från och med 1713 har att göra med en annan Per Håkansson.

Före 1713 fanns det också en eller två sjudare vid namn Per Håkansson som varken bodde i Kvarnatorp eller Aranäs. Till detta kommer slutligen en notering i Länna sockens dödbok i Södermanland enligt vilken smålänningen Per Håkansson begravdes den 15 februari 1713. Kan detta vara vår Per Håkansson (d y)? Länna var annexförsamling till Åker.

BARN:

Håkan Persson Ramberg, (omkr 1709-1765), salpetersjuderiverkmästare. Se tabell 12.

Tabell 8

Per Holmstedt, född 1711 30/1 i Karlstorp, Åker, död 1755 i Hyvena, Vansö, salpetersjuderigevaldiger.

Han kallas student i ett häradsrättsprotokoll från vintertinget 1734. Åren 1740 och 1741 var han mantalsskriven hos modern på Valla och titulerades då salpetersjuderigevaldiger. Därefter utflyttade han år 1741 till Uppland. Han var då fortfarande ogift.

År 1742 dyker sjuderigevaldigern Per Holmstedt upp i Vansö socken utanför Strängnäs. Om han redan då var gift har jag inte undersökt. Han finns inte i socknens dödbok, men bouppteckningen efter honom upprättades 1755 19/2. Den visar ett underskott på 186 daler

Gift med Brita Stina Holmström, död 1774 i Hyvena, Vansö. Efter Per Holmstedts död gifte hon om sig med salpeter-

sjuderitridaren Anders Kihlberg. Hon tycks ha förbättrat familjens ekonomi avsevärt och inköpt Hyvena skattehemman om 5/8 mantal.

BARN:

Per Olivier Holmstedt, född 1744 (döpt 4/9) i Hyvena, Vansö, död 1821 21/11 i Söderköping, kor-nett. Han gifte sig 1781 23/10 i S:t Anna med Eva Carolina Wichius född 1758 1/1¹³ och död 1821 19/10 i Söderköping. Hon var prästdotter från Skällvik i Östergötland, född 2½ månad efter faderns död. När dottern Eva Ulrika föddes 1782 20/11 bodde makarna på Norra

Blinsvik i S:t Anna socken. Enligt föräldrarnas bouppteckning var hon enda arvingen efter dem.¹⁴

Håkan Bengt Holmstedt, född 1746 (döpt 5/11) i Hyvena, Vansö, länsman. Tillsammans med sin morbror, rustmästaren Anders Holmström, upprättade han bouppteckningen efter sin moder.

Tabell 9

Anna Catharina Holmstedt, född i november 1714 i Valla, Åker.

Som 18-åring blev Anna Catharina förlovad år 1732 med borgaren Isac Strandström i Strängnäs. Det lystes för paret tre gånger och dag för bröllop blev utsatt. Isac blev emellertid mycket allvarligt sjuk vilket föranledde hans släktingar att anmäla äktenskapsförhinder hos konsistoriet och Svea hovrätt. Antagligen ville man försäkra sig om arvet efter Isac i den händelse han skulle dö. Hovrättens dom avkunnades den 12 maj och vad den gick ut på har inte undersökts. I vilket fall lyckades Isacs släktingar med sitt uppsåt att förhindra eller i varje fall uppskjuta bröllopet, ty den 29 maj avled fästmannen.

Isacs bror, rådmannen Henrik Strandström i Strängnäs, fordrade nu att Anna Catharina skulle återlämna de fästmansgävor hon fått av Isac. För den skull lät han instämma Anna Catharina och hennes far till Åkers härads sommaring den 26 juni 1732. Han förlorade dock målet och Anna Catharina fick behålla fäst-

mansgåvorna.¹⁵

Anna Catharina gifte sig i stället 1734 15/10 med kopparslagaren och rådmannen Petter Schulström i Strängnäs. Denne tycks för det mesta ha varit fullt sysselsatt med reparationsarbeten på domkyrkans koppartak. Han var död 1742 eftersom Anna Catharina då som änka drev rörelsen. Även påföljande år lät hon utföra uppdrag med sirater och slätt kopparsarbete på domkyrkan.¹⁶

Men 1744 ingick Anna Catharina nytt äktenskap med änkingen och musikdirektören vid stadens gymnasium, Bengt Nils Rehnström. Det lyses för paret i Strängnäs men vigseln ägde rum i Åker. Två år senare tillträdde maken tjänsten som kyrkoherde i Årdala och Forssa pastorat söder om Flen. Enligt Hagströms herdaminne skulle makarna ha fått tolv barn av vilka jag funnit elva. Efter makens död bodde Anna Catharina tillsammans med äldsta dottern och de tre yngsta barnen först i Skälby och Årdala socken fram till 1767. Därefter var de skrivna under Kockhem, också i Årdala, fram till 1779. Barnen lämnade hemmet successivt och år 1779 var det bara yngsta dottern Ebba Brita som bodde kvar hos modern. Efter 1779 är de strukna ur husförhållningen.

Gift 2:o 1744 11/3 i Åker med Bengt Nils Rehnström, född 1707 20/4 i Stora Mjälån, Västra Vingåker, död 1765 12/2 i Årdala, kyrkoherde. Han synes ha varit en allvarsam, nitisk och fordrande prästman.¹⁷

BARN:

Catharina Sophia Rehnström, född 1746 19/2, död 1778 18/9 i Svalängen, Helgesta.

Claes Peter Rehnström, född 1747 21/4 i Årdala, död 1749 21/9 i Årdala.

Nils Fredrik Rehnström, född 1748 21/6 i Årdala, död 1749 23/9 i Årdala.

Ulrica Charlotta Rehnström, född 1750 22/3 i Årdala, död 1833 22/12 på Norrmarks bruk, Ulvsby socken utanför Björneborg. Hon gifte sig 1784 16/5 på Lill-Sattiala i Kärköla socken i Tavastland med kaptenen Carl Constantin de Carnall född 1757 2/9 på Hietala, Kemi. Han blev sedermera landshövding i Vasa län 1808-1822, död 1832 6/8 på Norrmarks bruk, Ulvsby. Dessa makar hade en dotter, Mag-

Per

Tabell 1

gifte 1

Sven Persson

salpetersjuderiverkmästare
f omkr 1633
levde 1706 i Stockholm

Tabell 2

Stefan Persson

salpetersjuderiverkmästare
f omkr 1638
d omkr 1704

Tabell 3

Håkan Persson

Hylltan, Virestad
f omkr 1640
d omkr 1684

Tabell 4

Olof Persson

skattebonde
Kvarnatorp, Virestad
f omkr 1640
d före 1705
g m Brita Persson
f omkr 1665 i Rindö
d 1729 i Bohult,
Tabell 5

Per Håkansson (d ä) Holm

salpetersjuderigevaldiger

f omkr 1671 i Virestad
d 1732 i Valla, Åker (D)
g 1710 i Åker m
Anna Jerling
f omkr 1677 i Lilla Malma
levde 1751 i Spånga, Lerbo

Tabell 6

Per Holmstedt

salpetersjuderigevaldiger
f 1711 i Karlstorp, Åker
d 1755 i Hyvena, Vansö
g omkr 1742 m
Brita Stina Holmström
d 1774 i Hyvena, Vansö

Tabell 8

Olivier Persson

f 1712 i Karlstorp, Åker
d 1714 i Valla, Åker

Anna Catharina Holmstedt

f 1714 i Valla, Åker
levde 1779 i Kockhem, Årdala
g 1. 1734 i Åker m
Petter Schulström
kopparslagare o rådmän
d före 1742 i Strängnäs
g 2. 1744 i Åker m
Bengt Nils Rehnström
kyrkoherde
f 1707 i Mjälån, V Vingåker
d 1765 i Årdala

Tabell 9

Ingeborg Magdalen Persdotter

f 1717 i Valla, Åker
d 1717 i Valla, Åker

Per Olivier Holmstedt

kornett
f 1744 i Hyvena, Vansö
d 1821 i Söderköping
g 1781 i S:t Anna m
Eva Carolina Wichius
f 1758
d 1821 i Söderköping

Håkan Bengt Holmstedt

länsman
f 1746 i Hyvena, Vansö
levde 1774

Anna Juliana Holmstedt

f 1763
d 1834 i Kalmar
g 1780 m
Karl Papke
salpetersjuderidirektör
f 1756 i Önnestad
d 1826

Catharina Maria Holmstedt

f 1767
d 1823 i Figebo
g 1787 i Misterås
Magnus Meurlii
kronobokhållare
f 1760
d 1813 i Figebo

dalena Vilhelmina de Carnall, som var hovfröken hos kejsarinnan av Ryssland.¹⁸

Bengt Håkan Rehnström, född 1751 26/8 i Årdala

Ingrid Brita Rehnström, född 1752 10/12 i Årdala, död 1752 11/12 i Årdala

Rutger Olivier Rehnström, född 1754 16/2 i Årdala, död 1815 i Norrköping, rådmän, gift med Eleonora Catharina Fischerström född 1755, död 1795.

Dottern Sigrid Eleonora Rehnström (1784 – 1851) blev gift med Karl XIV Johans handsekreterare Johan Christian Henrik Ulrich (1781 – 1849). Dessa makar

hade i sin tur bland andra sonen Bror Ludvig Ulrich som var guvernör på S:t Barthélemy.¹⁹

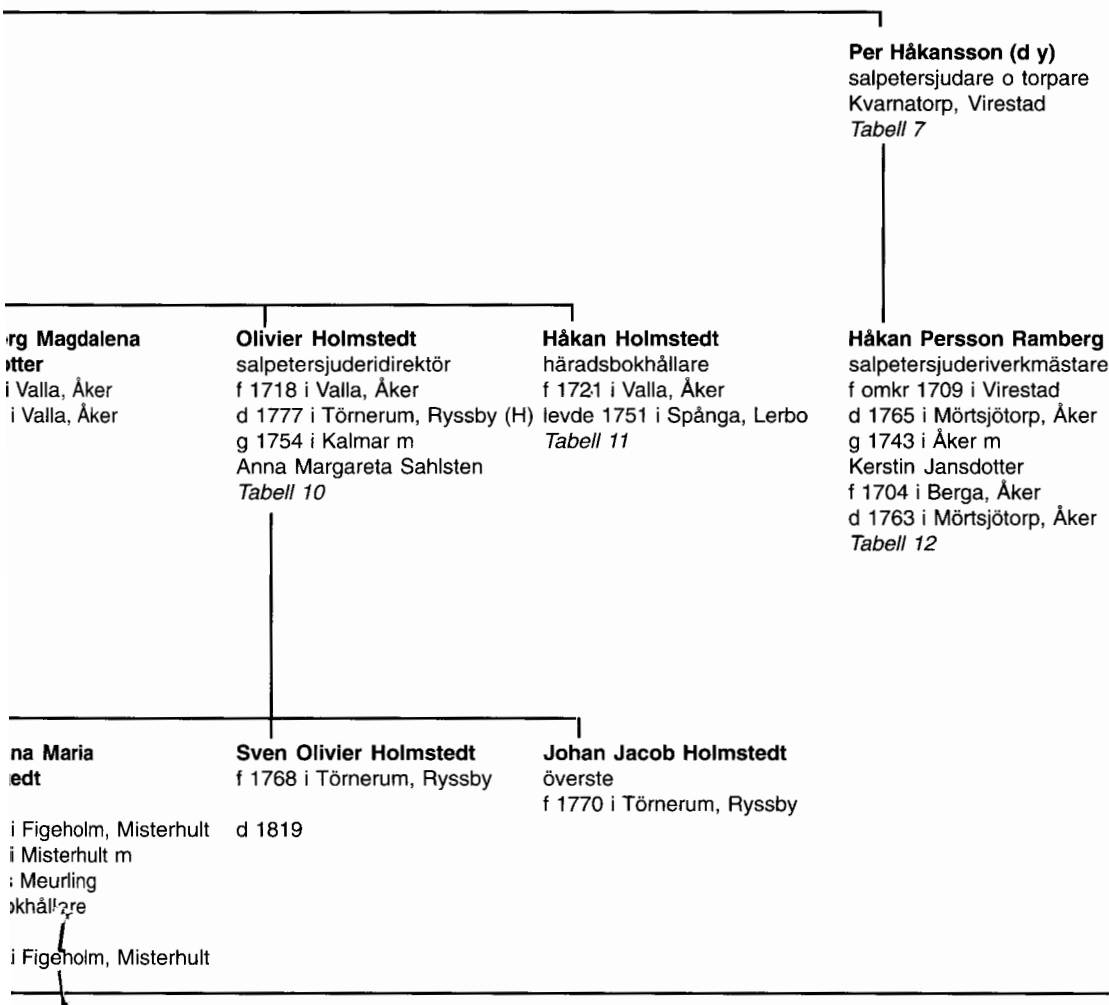
Örnberg har i sina "Svenska Ättartal" tagit för givet att Rutger Olivier tillhör den gamla norrköpingssläkten Rehnström och placerat honom som son till klädesfabrikören Jacob Rehnström.²⁰ Ett fatalt misstag som kanske lett en och annan släktforskare på fel spår!

Hedvig Benedicta Rehnström, född 1755 i april, antagligen död i unga år.

Sigrid Juliana Rehnström, född 1756 21/3 i Årdala, flyttade någon gång under

Släktöversikt Holmstedt med rötter i Virestad

Persson
bonde
Kvarnatorp, Virestad
f 1640
d 1705
Åita Persdotter
f 1665 i Röckla, Virestad
d i Bohult, V Torsås
5

perioden 1771-1776 till Bettna, men har inte påträffats där.

Nils Per Rehnström, född 1757 14/8 i Årdala, flyttade 1777 till Norrköping.

Ebba Brita Rehnström, född 1761 11/7 i Årdala, bodde 1779 hos modern i Kockhem, Årdala.

Tabell 10

Olivier Holmstedt, född 1718 24/10 i Valla, Åker, död 1777 22/3 på Törnerum, Ryssby (H), salpetersjuderidirektör över Kalmar län, Öland och Gotland.

Han skrevs in som student vid Upp-

sala universitet 1737 10/10.²¹ I 1744 års mantalslängd var han skriven hos modern i Valla och var då befriad från mantalspenningen i egenskap av student. Samma år uppträdde han som fadder vid barndop dels i Åker dels hos sin bror Per i Vansö. Vid hösttinget 1746 vittnade han vid Åkers häradsrätt i ett mål som handlade om olovlig avverkning av ekar varvid han titulerades kammarskrivare. Förmodligen bodde han då inte kvar på orten eftersom Valla hade sålts två år tidigare. År 1754 stod han fadder till systersonen Rutger Olivier i Årdala och titulerades då direk-

tör. Samma år gifte han sig. Var han och hustrun bodde fram till år 1768 är okänt. Men från och med nämnda år och till sin död var de bosatta på Törnerum i Ryssby socken norr om Kalmar. Till Olivier Holmstedts begravning i Ryssby kyrka trycktes en hyllningsskrift (personvers), författad av en viss Caspar Foraeus.²²

Gift 1754 29/10 i Kalmar med Anna Margareta Sahlsten.

BARN:

Anna Juliana Holmstedt, född 1763 19/10, död 1834 14/11 i Kalmar. Enligt Edlund var hon född i Ryssby, men jag har inte funnit henne i den församlingens födelsebok. Hon finns inte heller i PLF:s databas över födda i Kalmar län.

Gift 1780 med Carl Papke, f 1756 19/1 i Önnestad, död 1826 30/12, salpetersjuderidirektör i Jönköpings län 1785-1800. Han hade studerat vid universitetet i Lund. År 1781 var han fänrik, 1782 löjtnant och 1792 kapten vid Kalmar regemente. Familjen tycks omväxlande ha bott på de två mindre herrgårdarna Törnerum och Ryssbylund i Ryssby socken.

Catharina Maria Holmstedt, född 1767, död 1823 8/10 i Figeholm, Misterhult. Något belägg för att hon skulle vara dotter till Olivier Holmstedt saknas, men sannolikheten för att detta skulle vara fallet får väl betraktas som stor. Hon saknas i Ryssby födelsebok och i PLF:s databas. När hon gifte sig titulerades hon jungfru i Figeholm.

Gift 1787 25/9 i Misterhult med Magnus Meurling, född 1760, död 1813 17/4 i Figeholm, Misterhult, kronobokhållare. Vid tiden för giftermålet var han hemmahörande i Mariannelund, Hässleby socken.

Sven Olivier Holmstedt, född 1768 13/11 på Törnerum, Ryssby (H).

Johan Jacob Holmstedt, född 1770 6/11 på Törnerum, Ryssby (H), död 1819, överste.

Johan Jacob blev faderlös vid sju års ålder. Vid fjorton skrevs han in som volontär vid Kalmar regemente och befordrades samma år till sergeant. Påföljande år den 14 december blev han sekundadjutant. Kanske var det svågern Carl Papke som var hans mentor?

När Gustav III satte igång sitt ryska

krig 1788, blev artonåringen Johan Jacob kommenderad på örlogsflottan. Ombord på "Fäderneslandet" fick han vara med om det oavgjorda sjöslaget vid Hogland i Finska viken den 17 juli. Samma år var han också kommenderad till lands vid Tverminne och Hangö samt bevistade därvid flera mindre affärer. Påföljande år tjänstgjorde han åter på örlogsflottan.

År 1790 var Holmstedt med vid intagandet av Högfors batterier på den ryska sidan väster om Fredrikshamn. Vidare var han ombord på skärgårdsflottan i det berömda sjöslaget vid Svensksund den 9-10 juli detta år. Som tack för sin insats där benådades han med svensksundsmedaljen i guld. Inte så dåligt av en 20-åring!

Efter Gustav III:s död steg Holmstedt snabbt i graderna: 1793 premiäradjutant, den 23 juni 1794 löjtnant och redan den 16 november samma år kaptan vid Jämtlands regemente. Man kan undra om detta snabba avancemang hade något att göra med Reuterholms tillträde som landets starke man?

År 1796 blev Holmstedt genom byte ryttmästare och vice korpral vid Livdrabantkåren. Det var samma år som Gustav IV Adolf sparkade Reuterholm och själv tillträdde regeringen.²⁴

Den 6 november 1799 var det dags för nästa förflyttning. Den här gången blev det Skaraborgs regemente. År 1801 blev Holmstedt kommenderad till Västkusten med anledning av krigshotet från England. Året innan hade nämligen Sverige ingått ett neutralitetsförbund med Danmark, Ryssland och Preussen till skydd mot engelsmännens kaperier på haven. England svarade med att låta lord Nelson förintä den danska flottan utanför Köpenhamn. Ett tilltänkt anfall på Sverige och Karlskrona inställdes dock med anledning av mordet på den ryska tsaren och hans efterträdares englandsvänliga politik.

År 1805 blev det emellertid allvar eftersom Sverige gick med i den tredje koalitionen mot Napoleons Frankrike. Holmstedt blev nu uttagen som kompanichef i den fältbataljon som Skaraborgs regemente sände till Svenska Pommern i september. Under senhösten och den påföljande vintern deltog han i det händelselösa fälttåget till Mecklenburg och Lauenburg. Vintern 1807 hade svenska armén dragit sig tillbaka till Stralsund som belägrades av fransmännen. Den 1 april gjorde svenskarna ett utfall från fäst-

Johan Jacob Holmstedt 1770-1819.

ningen i vilket bland andra skaraborgarna deltog. Delar av den franska belägringsstyrkan hade då begivit sig till krigsskådeplatsen i Ostpreussen, varför svenskarna lätt kunde tillfångata 2000 fiendesoldater och jaga bort resten från svenskt territorium. Glädjen över detta blev dock kortvarig. I juli kom fransmännen tillbaka med överlägsna styrkor och tvingade åter in svenskarna bakom Stralsunds murar. Vid detta tillfälle var Holmstedt kommenderad att betäcka den vänstra flygelns reträtt från Steinhagen. Nu var läget mycket allvarligt, men den klurige generalen Toll lyckades grundlura fransmännen. Först överfördes de svenska trupperna i smyg nattetid till Rügen. Sedan förespeglade Toll den franske befälhavaren att Sverige tänkte bryta med England och utverkade därigenom fri hemfärd för den svenska armén.

Väl hemma blev andhämtningspausen kort. I mars 1808 förklarade Ryssland och Danmark krig mot Sverige. Kaptan Holmstedt blev nu befälhavare för en del av Västra arméns vänstra flygels förposter. Som sådan var han inblandad i en mindre drabbning vid ett ställe som hette Gäddelund öster om Idefjorden. Här hade en norsk styrka kastat tillbaka en svensk postering. Men kaptan Holmstedt skyndade till med sitt kompani och drev tillbaka norrmännen. Fientligheterna på västfronten avstannade emellertid och under hösten 1808 hade Holmstedt befälet över en jägarbataljon som bevakade gränsen mellan Norra Kornsjön och Norra Bullaresjön. I mars 1809 fick Holmstedt befälet över två till Marstrand förlagda

kompanier av Bohusläns regemente vilka sedan avlöstes av en bataljon skaraborgare. Den 29 juni befordrades Holmstedt till major vid Skaraborgs regemente och den 3 juli blev han riddare av Svärdsorden och förordnad till kommandant på Carlstens fästning. I den egenskapen hade han en betydande ställning med sex sluproddare som städigt stod till hans disposition.²⁵

Den 15 januari 1811 utsågs Holmstedt till chef för Värmlands fältjägarbataljon. Nu nalkades det stora avgörandet mellan Frankrike och de andra stormakterna till vilka föredettingen Sverige anslöt sig. Under ledning av den nye kronprinsen Karl Johan rustade och förberedde sig landet för vad som skulle komma. Den 25 februari 1812 sattes ytterligare en fältjägarbataljon upp i Värmland som tillsammans med den tidigare bildade Värmlands fältjägarregemente. I samband därmed befordrades Holmstedt till överstelöjtnant och sekundchef för det nya regementet. Den 23 juli besökte kronprinsen Karlstad och togs emot i sekundchefens kvarter.

Den 17 april 1813 avmarscherade första bataljonen från Karlstad under Holmstedts ledning. Den andra bataljonen kvarstod i Värmland. Den 7 maj embarkerade man transportfartygen i Göteborg och den 24 i samma månad landsteg man på Rügen.

I början av augusti lämnade den svenska armén Pommern och marscherade söderut för att förena sig med preussare och ryssar i nordarmén som till överbefälhavare fått kronprins Karl Johan. Fransmännen besegrades i fältslagen vid Grossbeeren och Dennewitz där svenskarna stod som reserv. Efter att ha deltagit i affären vid Dessau insjuknade Holmstedt i rödsot.

Under tiden som Holmstedt låg sjuk utkämpades den "stora folkslaktningen" vid Leipzig. Vid stormningen av själva staden utmärkte sig de värmländska fältjägararna. Kindberg antyder att generalstabschefen Adlercreutz hade en gås oplockad med Holmstedt och därför inte omnämnde de värmländska fältjägarinsats i sin rapport till kronprinsen. Detta uppdagades så småningom och som straff för sin försumlighet fick Adlercreutz fjorton dagars arrest. Till saken hör också att Adlercreutz och kronprinsen sedan tidigare inte precis var några såta vänner.

Först den 16 november återinträdde Holmstedt i tjänst. Armén befann sig då i

Braunschweig på marsch norrut och Napoleons bundsförvant Danmark. Efter några mindre skärmytslingar kapitulerade danskarna och fred slöts i Kiel 14-15 januari 1814 varvid Danmark avträdde Norge. Holmstedt tjänstgjorde som kommandant i Travemünde fram till början av juni, då den svenska armén lämnade kontinenten för att ta sig an de trilskande normännen som inte ville godkänna Kiel-freden.

Nästa krigsskådeplats blev således åter norra Bohuslän och Östfold. Den 25 juli var hela Värmlands fältjägerregemente samlat och Holmstedt var arméns förpostchef i Strömstad. I början av augusti var han chef för avantgardet när armén avancerade norrut genom Tistedalen

I Otto Ulfsparres skildring av bataljen vid Rakkestad kommer vi Holmstedt något inpå livet. Ulfsparre berättar att fastän ingen övergång av Rakkestadsälven syntes möjlig, gav generalen von Vegesack order till Holmstedt att gå över med sitt regemente. Holmstedt ingalunda rådlös gav några simkunniga kadetter order att ta sig över älven och fälla träd, som stod i för fienden dolt läge. Så skedde också och efter ett par timmar hade timmermännen förfärdigat en provisorisk bro på vilken regementet tog sig över. När man väl var på andra sidan fördes bron bort av den strida strömmen. Nu var överstelöjtnant Holmstedt med sitt regemente ute i en ganska kinkig belägenhet, isolerad från huvudstyrkan, med 4000 normmän posterade helt nära. "Men Holmstedt, en lika tapper som i allo duglig krigare befallde helt lugnt spridning på dubbla distanser för hela regementet samt, sedan allt detta skett, lät han både jägarhornen och övriga musiken stämma upp gå på marsch som om hela svenska fördelningen kommit över älven." Härvid förleddes normännen att retirera.²⁶

Det finns olika versioner av vad som egentligen hände vid Rakkestad. Bensow sammanfattar i vilket fall händelsen på följande sätt: "Åran och segern vid Rakkestad, som fick en avgörande betydelse för fälttågets utgång, tillkommer utom generallöjtnant von Vegesack, i främsta rummet Värmlands fältjägerregemente, som också fick vidkännas de största förlusterna."²⁷

Säkert bidrog affären vid Rakkestad till att Holmstedt befordrades till överste den 25 augusti 1814. Som krona på verket upphöjdes han i adligt stånd påföljande

år.

Till skillnad från Ulfsparre var Henrik Lilljebjörn uppenbarligen inte någon större beundrare av Holmstedt. Han berättar att strax före Persmässomarknaden 1815 blev jägarregementets officerskår beordrad att infinna sig i Karlstad till befälsmöte. Denna order skulle Holmstedt ha utfärdat på eget bevåg. Officerarna blev inkvarterade i staden under hela marknaden utan att göra något annat än att ägna sig åt nöjen. De misslynta borgarna hade hellre velat hyra ut sina rum till handelsmän än att hålla dem tillhanda för intet åt militärer som bara dansade och roade sig. Men Holmstedt försökte inbilla borgarna att staden drog nytta av den glans som en ung officerskår skänkte åt marknaden. För sitt egenmäktiga tilltag skulle Holmstedt ha fått en reprimand från högre ort.

Den 13 februari 1816 fick Holmstedt

avsked från det militära. Lilljebjörn påstår att överstens affärer var i ett högst uselt tillstånd och att han därför fann för gott att ta avsked och bortackordera sin chefsbeställning till skvadronchefen vid Livregementets husarkår, majoren Josias Montgomery-Cederhjelm.²⁸

Holmstedt har inte lämnat några spår efter sig i Karlstads kyrkböcker, men om man får tro Lilljebjörn så bör han ha bott i staden åtminstone någon tid efter avskedet. Lilljebjörn skriver således att det i Karlstad liksom i andra småstäder fanns ett antal sysslolösa ungarlar. De var alla avskedade militärer och hade inga yrken eftersom de sällan dög till någon nyttig sysselsättning. (Man kommer osökt att tänka på Selmas kavaljerer.) Bodde de på landet kunde de alltid ägna sig åt jakt

och fiske, men i städerna var kortspel det enda som stod till buds. På förmiddagarna såg man sålunda överste Holmstedt med gelikar på Karlstads torg, antingen en och en eller i små grupper där det resonerades om dagens händelser och utbyttes tankar.²⁹

Johan Jacob Holmstedt avled redan 1819 endast 49 år gammal och ogift efter ett händelserikt liv. Var han då bodde och var han begravdes har inte kunnat utrönas. Han har i vilket fall inte lämnat några spår efter sig i värmländska kyrkböcker. Någon bouppteckning bland de adliga sådana i Svea Hovrätt finns inte. Vapenskölden krossades vid graven av översten Otto Fredrik Pählman och därmed hade adliga ätten nr 2234 upphört att existera.³⁰

Tabell 11

Håkan Holmstedt, född 1721 24/9 i Valla, Åker, häradskrivare.

Han synes ha bott på Spånga i Lerbo socken redan 1744, eftersom modern Anna Jerling flyttade dit detta år. Mor och son förekommer i husförhörslängderna från 1750 och 1751. Sista gången Håkan nämns i Lerbo är den 5 mars 1752 då han var fadder vid ett barndop. År 1755 lämnade han fullmakt för jägerifiskalen Per Ahlgren att bevaka brodern Pers omvändiga barns intresse vid bouppteckning efter denne. Men det framgår inte var han då bodde. För åren 1752-1767 saknas husförhörslängder för Lerbo socken. I 1768 års längd saknas såväl Håkan som modern. De finns ej heller i socknens dödbok.

Elgenstierna har felaktigt angivit Håkan Holmstedt som far till salpetersjuderidirektören Olivier Holmstedt. I själva verket var de ju bröder!

Den 16 april 1751 gifte sig en viss jungfru Christina Renstrahl på Spånga med fältväbeln Henrik Adolf Holmstedt. I samma by figurerar således här två personer med samma relativt ovanliga släktnamn! Trots detta är de inte släkt. Henrik Adolf var född 1716 25/10³¹ och död 1758 16/12 i Pommern som stabsfänrik vid Södermanlands regemente³². Möjligen kan han vara son till majoren Jacob Holm(e)stedt vid Oppunda kompani, född 1691 i Stockholm³³, adlad Pantzerhielm 1760 16/6 och död 1761 27/9 i Sköldinge. Detta antagande styrks av det faktum att två barn till Henrik Adolf skrevs med namnet Pantzerhielm.

Tabell 12

Håkan Persson Ramberg, f omkr 1709 i Viestad, död 29/1 1765 i Mörtsjötorp, Åker, salpetersjuderiverkmästare.

Enligt levnadsbeskrivningen i Åkers dödbok kom han som sjudardräng omkring 1727 till sin farbror Per Håkansson Holm i Valla. Men först 1732 och 1733 dyker han upp i källorna och då som fader. Omkring år 1733 blev han verkmästare. Han finns inte i Åkers husförhörslängd före 1743, det vill säga det år han gifte sig med sockenskräddaränkan Kerstin Jansdotter i Mörtsjötorp. Det är genom den utförliga levnadsbeskrivningen över Håkan Ramberg i Åkers dödbok, som släkten Holmstedts ursprung har kunnat härledas till Viestads socken. Där nämns bland annat att Håkan Rambergs far var torparen Per Håkansson i Kvarnatorp.

Gift 1743 28/12 i Åker med Kerstin Jansdotter född 1704 3/6 i Berga, Åker, död 1763 10/10 i Mörtsjötorp, Åker.

BARN:

Catharina Håkansdotter född 1745 31/7 i Mörtsjötorp, Åker, död 1787 22/1 i Fransosstugan, Åker.

Gift 1763 20/11 i Åker med Gustav Andersson, född 1741 9/4 i Göksjötorp, Åker, död 1780 10/1 i Mörtsjötorp, Åker, styckeborrarmästare. Dessa makar tillhör artikelförfattarens anor.

Maria Håkansdotter Ramberg född 1751 1/1 i Mörtsjötorp, Åker, död 1834 i Lilla Lundby, Vårdinge.

Gift 1774 10/10 i Taxinge med Anders Olofsson född 1749 5/5 i Finkarby, Taxinge, död 1835 i Lilla Lundby, Vårdinge, bonde.

Dessa makars liv och leverne skildras av sonen Daniel (död 1879 i Turinge) i ett handskrivet dokument varav jag fått en kopia av ättlingen och släktforskaren Åke Andersson.

Otryckta källor

Allbo häradsrätts arkiv
Åkers häradsrätts arkiv
Mantalslängder för Södermanlands län
Mantalslängder för Kronobergs län
E-post från Andersson, Åke
E-post från Johansson, Ingegärd
E-post från Järvstråt, Siv
E-post från Rosenbalck, Niclas
E-post från Östlund, Tommy
Födelse-, vigsel- och dödsdata enligt respektive församlings kyrkoarkiv om inget annat anges i texten

Tryckta källor

- Almqvist, Sven: *Småländska personverser*, II Kalmar. Kalmar 1974.
Bensow, Einar: *Kungl Skaraborgs regementets historia*. Skara 1956
Berg, Kampff, Furtenbach: *Svensk Släktkalender 1967*
Carlsson, A B: *Uppsala Universitets Matrikel*, Andra bandet 1700-1750. Uppsala 1919-1923
Carpelan, Tor: *Åttartavlor för de på Finlands riddarhus inskrivna ätterna*. Första bandet. Helsingfors 1954.
Edlund, Barbro: *Ofrälse studenter i Lund utför nationsindelningen 1710-1814*. Lund 1981.
Edvardsson, Vigo: *Snapphanekriget 1675-1679 II*, Kristianstad 1985.
Elgenstierna, Gustaf: *Den introducerade adelns åttartavlor*. Stockholm 1998
Falckman, J D: *Duncker och Lilla Malma 1769*. Sörmländska handlingar n:o 6. Nyköping 1939.
Hagström, K A: *Strengnäs Stifts Herdaminne*. Första delen. Strängnäs 1897.
Jönsson, Lennart: *"Salpetersjudning. En svunnen näring med krigiska anor"*. Skånegenealogen.
Kindberg, Axel: *Anteckningar om Värmlands Fältjägare*. Stockholm 1919.
Leijonhufvud, Karl K:son: *Hantverkare i Strängnäs från 1500-talet till omkring 1800*. Eskilstuna 2002.
Leijonhufvud, Karl K:son: *Kungl Södermanlands regementets historia 1771-1915*. Tredje delen. Uppsala 1919.
Lilljebjörn, Henrik: *Minnen från förra hälften av 1800-talet*. Stockholm 1912
Lilljebjörn, Knut och Henrik: *Hågkomster*. Stockholm 1911
Lindberg, Assar M: *"De småländska salpetersjudarna"*. *Värebygdens* 1959. Alvesta 1959
Lindberg, Assar M: *"Karl XI:s salpetersjuderiindelingsverk"*. *Värebygdens*

Nr 113

Alla mina anor är från Småland, Halland och Västergötland utom denna lilla del som är från Värmland.

Det är min mormors mormors farmors morfar Zachris som tillsammans med sina föräldrar och syskon flyttade från Nysund ner till Norra Hestra i Småland.

Om det finns någon som träffat på dessa personer i sin forskning får ni gärna höra av er till mig.

Elisabeth Gunnarsson
Parternas gränd 63
226 47 Lund

1960. Alvesta 1960
Lindström, Calle: *"Salpetersjudare"*. *Hallandsfarares Information nr 45*.
Olsson, Bror: *Kalmar stifts herdaminne*. Lund 1951
Perlinge, Anders: *"Adl ätten Pantzerhielms äldre härstamning"*. *Släkt och Hävd 1985*.
Pettersson, Oskar: *Viestad. Tradition och historia*. Växjö 1971.
Örnberg, Lars Magnus Viktor: *Svensk Släktkalender*. Sjette årgången. Stockholm 1890

Noter

- 1 Edvardsson sid 91
- 2 meddelat av I Johansson
- 3 meddelat av N Rosenbalck
- 4 Lindberg, Värebygdens 1960
- 5 Det följande är en sammanfattning av tre artiklar: Jönsson i Skånegenealogen, Lindberg i Värebygdens 1959 och Lindström i Hallandsfarares information.
- 6 Åkers häradsrätt, sommaringet 1737, § 4
- 7 Åkers häradsrätt, vinterringet 1726, § 2
- 8 Falckman sid 34 och Hagström sid 443-444
- 9 Elgenstierna III, sid 410
- 10 Pettersson sid 53
- 11 Lindberg, Värebygdens 1960
- 12 meddelat av N Rosenbalck
- 13 Olsson, sid 257
- 14 meddelande från T Östlund
- 15 Åkers häradsrätt, sommaringet 1732, § 37
- 16 Leijonhufvud, Hantverkare i Strängnäs sid 118
- 17 Hagström sid 482-483
- 18 Carpelan, sid 250-251
- 19 Svensk Släktkalender 1967 sid 368
- 20 Örnberg VI sid 332
- 21 Carlsson, band 2 sid 272
- 22 Almqvist sid 192
- 24 Kindberg sid 204-205
- 25 Bensow sid 138, 165, 179, 182, 184
- 26 Kindberg
- 27 Bensow sid 234
- 28 Lilljebjörn, K och H sid 143-147
- 29 Lilljebjörn, H sid 251
- 30 Kindberg sid 206
- 31 meddelat av S Järvstråt
- 32 Leijonhufvud, Kungl Södermanlands regemente, del 3, avd III, sid 198
- 33 Perlinge sid 243-248

<p>Joansson Jöns Frälsebonde i Lungsund f. 1624 d. 1708</p>	<p>4</p>	<p>8</p>	<p>9</p>	<p>10</p>	<p>11</p>	<p>12</p>	<p>13</p>	<p>14</p>	<p>15</p>
<p>Joansson Jöns Frälsebonde i Lungsund f. 1624 d. 1708</p>	<p>4</p>	<p>8</p>	<p>9</p>	<p>10</p>	<p>11</p>	<p>12</p>	<p>13</p>	<p>14</p>	<p>15</p>
<p>1. 1653 Lungsund, Alvik d. 25/5 1738 Öretyd(F), Nissarfors s. 1/9 1689 Nysund Nr. 1. ansökare Ahlvik Zachris Nilsson Mäster- o hammarmed f. 20/4 1702 Nysund, N Håkansbol d. 26/7 1752 N Hestra(F), La Hestra</p>	<p>4</p>	<p>8</p>	<p>9</p>	<p>10</p>	<p>11</p>	<p>12</p>	<p>13</p>	<p>14</p>	<p>15</p>
<p>Månsdotter Ingrid f. 1708 Nr. 3. mor Nilsdotter Annicka</p>	<p>4</p>	<p>8</p>	<p>9</p>	<p>10</p>	<p>11</p>	<p>12</p>	<p>13</p>	<p>14</p>	<p>15</p>
<p>Håkansson Nils Brukare f. 1619 d. 5/3 1699 Nysund</p>	<p>4</p>	<p>8</p>	<p>9</p>	<p>10</p>	<p>11</p>	<p>12</p>	<p>13</p>	<p>14</p>	<p>15</p>
<p>Persdotter Elin</p>	<p>4</p>	<p>8</p>	<p>9</p>	<p>10</p>	<p>11</p>	<p>12</p>	<p>13</p>	<p>14</p>	<p>15</p>

Joansson Ahlvik f. 20/4 1702 i N Håkansbol, Nysund.
Generation III
Nr 8-15

mm mm fm mm (502) t Elisabeth Gunnarsson. Orter i (S) län om inte annat anges
Generation IV
Nr 16-31

Generation V
Nr 32-63

Vårens program

Fikaträff

Torsdag 8 mars kl 19.00

Bror Almquist-salen, Arkivcentrum i Karlstad

Tema: Domböcker

Vi träffas och får information om det senaste samt ägnar oss åt anbyten och pratar om vår egen släktforskning, speciellt vad vi funnit i domböcker.

Medtag eget fika!

Arkiv- och forskarkväll på Skoghall

Torsdag 17 mars kl 19.00.

Biblioteket, Skogåsvägen 3.

Värmlandsarkiv, Folkrörelsernas arkiv och Emigrantregistret informerar om arkivforskning i Karlstad. Presentation av historieavdelningen vid Karlstads universitet, Hembygdsförbundet, Lokalhistoriska föreningen och Värmlands Släktforskarförening.

Årsmöte med föredrag

Lördag 2 april kl 13.00

Rolf Edberg-salen, Arkivcentrum i Karlstad

Sedvanliga förhandlingar (se särskild kallelse)

Därefter föreläser Tore Hermudsson Vigerust om "Svensker i Norge - svenskemantall fra 1710-11, 1734 og 1808 forteller historien om tusenvis av svensker som dro til Norge, ikke minst fra Vermland og Båhuslen".

Efter föreläsningen kaffe och släktforskarprat i Bror Almquist-salen.

Arkiv- och forskarkväll i Eda

Dag i april ännu ej bestämd. Samma program som den 17 mars. Information om tid och plats kommer på VärmlandsRötter.

Besök på regementsmuseet i Kristinehamn

Tisdag 10 maj

Samling kl 19.00 utanför vaktens vid A9:s grind.

Vägbeskrivning:

åk mot Picasso-statyn och ta av mot Kristinehamns garnison.

Förhandsanmälan senast 1 maj

till ordföranden som även ordnar samåkning.

Tel 054-872754 eller 070-6348187 eller e-post lgsander@algonet.se

Medlemsservice och rådgivning

Varje torsdag under våren kl 16-20 finns en erfaren släktforskare från föreningen på plats i Arkivcentrums forskarsal (läsapparat 20) för att besvara frågor och hjälpa till med problemlösning. Nybörjare får hjälp med att komma igång med sin forskning.

Nr 114

Denna antavla är för min farfars far Jonas Edenström, vars farfars farfar soldaten Jonas Andersson Hedenström (även Solfeldt och Skiohlfelt) gifte sig med Sara Lena Löwenhielm, f 1703 (troligen i Strömstad, där fadern Gudmund Nordberg, adl. Löwenhielm, vid den tiden var häradsförvaldare). Sara Lena finns ej med i Elgenstierna, men är tveklöst dotter till Gudmund Nordberg (se dopbok Bro förs. 1737 10/4, 1740 9/11 och 1744 12/6).

Om någon känner till något om Jonas och Sara Lena eller andra personer i antavlan, eller har rättelser/kompletteringar i övrigt, tar jag tacksamt emot dem. Kammersrudssläkten är omnämnd av Frej Alsterlind i "Den gamla kyrkplatsen". Finns någon som känner till mera om dem?

*Ove Edenström
Solsundavägen 18
131 46 Nacka
coelle@telia.com*

Karlstads kommunarkiv

Från den 1 september deltar Karlstads kommunarkiv i Arkivcentrum Värmlands gemensamma forskarexpedition. De forskare som söker uppgifter ur kommunens handlingar kan sålunda göra detta hos Arkivcentrum på Hööksgatan. En förmiddag i veckan kan man där träffa personal från kommunens arkiv, dit servicen mot allmänheten skall styras.

Upprättad för Jonas Edenström, f. 14/4 1837 i Björud, St Kil.					ff f(8) t. Ove Edenström. Orter i (S) län om inte annat anges	
Generation I	Generation II	Generation III	Generation IV	Generation V		
Nr 2-3 (1)	Nr 4-7	Nr 8-15	Nr 16-31	Nr 32-63		
Nr 2, får	Edenström	Edenström, Eric. Klockare	Hedenström, Jonas Andersson. Soldat			
Edenström	Elis	f. 11/6 1744, Bro, Murketorp	f. 1695			
Erik Magnus	Klockare	d. 19/12 1802, St Kil, Björud	Löwenhielm, Sara Lena Gudmundsdotter			
f. 23/8 1804	f. 9/8 1775	g. 21/5 1769, St Kil	8 f. 1703, (Strömstad)			
Öe Ullerud, Näs	St Kil, Klockaregården	Jonsdotter, Britta	Elofsson, Jan. Bonde, kyrkvård			
d. 6/10 1877	d. 17/7 1807	f. 2/3 1752, St Kil, Kammersrud	30/9 1727 - 1809, St Kil, Kammersrud			
Söderala(X)	Öe Ullerud, Näs	d. 13/5 1800, St Kil, Björud	Bryntesdotter, Ingeborg			
g. 1/1 1835	g. 15/3 1804	4	9 6/11 1726 St Kil - /5 1800, St Kil			
St Kil	Månsdotter	Persson, Måns. Bonde, dannelsen	Larsson, Per. Bonde			
Nr 1, ansökare	Maria	f. 28/5 1749, Öe Ullerud, Humletorp	7/11 1713 - 3/2 1798, Öe Ullerud			
Edenström	f. 18/11 1780	d. 23/2 1817, Öe Ullerud	Månsdotter, Brita			
Jonas	Öe Ullerud, Humletorp	g. 26/12 1779, Öe Ullerud	10 2/9 1720, Ö Amtervik - 29/1 1797, Öe U			
f. 14/4 1837	d. 14/5 1838	Olofsdotter, Catharina				
St Kil, Björud	Öe Ullerud	f. 19/2 1761, (Öe Ullerud)				
d. 9/3 1911	5	d. 1/8 1846, Öe Ullerud				
Rätan(Z)	Elofsson	Jonsson, Elof. Bonde	Elofsson, Jon			
g. 14/10 1866	Petter	f. 15/5 1762, St Kil, Kammersrud	Se nr 18			
Söderhamn(X)	Bonde, nämndeman	d. 21/7 1803, St Kil	Bryntesdotter, Ingeborg			
Paulsdotter	f. 23/8 1785	g. <1782	12 Se nr 19			
Brita	St Kil	Petersdotter, Cajsa	Andersson, Petter. Bonde			
f. 22/10 1843	d. 30/4 1847	f. 21/12 1756, St Kil, S Ravlinge	/3 1718 - 13/3 1767, St Kil			
Nr 3, mor	St Kil	d. 7/12 1805, St Kil, Kammersrud	Nilsdotter, Marit			
Petersdotter	g. <1812	6	13 6/3 1729, V Amtervik - 1809, St Kil			
Cajsa	Persdotter	Pålsson, Per. Bonde	Nilsson, Pål. Bonde			
f. 6/9 1814	Britta	f. 10/6 1760, V Amtervik, Bäckebron	Persdotter, Kerstin			
St Kil, Kammersrud	f. 2/12 1787	d. 22/6 1819, V Amtervik, Bäckebron	14			
d. 20/12 1869	V Amtervik, Bäckebron	g. <1787	Olofsdotter, Annicka			
St Kil	d. 9/12 1841	f. 11/9 1761, V Amtervik, Kisterud	Svensson, Olof. Bonde			
19/9 2003	St Kil, Kammersrud	d. 18/4 1829, V Amtervik, Bäckebron	Larsdotter, Karin			
	7	15				

Boktips

Alf Brorson Vägen till Lindsborg

Little Sweden, USA. Om platser och människor i Smoky Valley, Kansas. 294 sidor, häftad, illustrerad. A-Ö Handelsbolag, Torsby 2004. ISBN 91-973468-8-8. Pris 250 kronor + ev. porto. Kan köpas på Emigrantregistret i Karlstad eller beställas från Alf Brorson, Box 156, 685 24 Torsby, tel 0560-12828 eller alf.brorson@edu.torsby.se

Namnet Alf Brorson är välkänt för alla läsare av tidskriften *Bryggan*, utgiven av Samfundet Emigrantforskningens Främjande, en stödförening för Emigrantregistret i Karlstad. Han tillhör redaktionen och är den flitigaste medarbetaren.

Under årens lopp har Alf Brorson inte bara flitigt publicerat artiklar utan också 24 böcker (enligt listan i denna bok) av varierande tjocklek. Några hör samman med hans gärning som gymnasielärare i engelska och svenska men till antalet flesta handlar om svenskamerikansk historia, framför allt kyrkohistoria. Sedan 1993 har Brorson gjort ett flertal resor till staden Lindsborg i Kansas, och det har resulterat i upplevelser "inför vilka vare sig mitt svenska eller amerikanska ordförråd förstår särskilt långt".

Lindsborg är nämligen inte vilken amerikansk småstad som helst. Dit kom sommaren 1869 prästen Olof Olsson från Sunnemo i Värmland med sin grupp av runt 100 utvandrare. De flesta var värmälningar. Därmed börjar Lindsborgs historia, och staden har efter hand blivit ett centrum för det svenskamerikanska livet i USA, främst genom Bethany College, grundat 1881. Idag odlar Lindsborg fortfarande sin svenskhet, i stort som i smått. Även de i staden som inte är svenskättlingar deltar i blågula aktiviteter. Kulturlivet är blomstrande, med höjdpunkter som framförandet av Händels Messias med stor kör och orkester varje vår sedan 1882 och den stora festivalen Svensk

Hyllningsfest vartannat år i oktober sedan 1941. Lindsborg har också etablerat en vänortsförbindelse med Munkfors.

Om detta och mycket, mycket mer berättar Alf Brorson. Hans band med Lindsborg sträcker sig tillbaka till 1951, då hans far, komministern i Ny Bror Carlsson gjorde en forskningsresa i USA för en planerad bok om Olof Olsson.

Vissa kapitel av *Vägen till Lindsborg* har tidigare publicerats som artiklar i *Bryggan*. Ibland kan man som läsare känna att det blir en del upprepningar, vilket kan förklaras av att Alf Brorson är sin egen förläggare. Jag ogillar också den "sorgkant" som han använt runt alla bilder, men det är en smaksak. Boken är skriven med stor berättarglädje och personligt engagemang. Många av dagens människor i Lindsborg träder fram, och även platser av emigrationshistoriskt intresse i närliggande trakter i Kansas skildras. Alf Brorson dokumenterar ett levande värmäländskt och svenskt kulturarv i den Nya Världen, och det bör påpekas att boken har sitt stora intresse även ur riks-svenskt perspektiv. Det har nämligen inte publicerats särskilt många liknande böcker om svenskamerikanskt liv på svenska under "modern" tid.

Carl-Johan Ivarsson

Annalena Nordström Järnbruk, pappersbruk, glasbruk i Arvikabygden

Kulturmiljöer i Arvika kommun del 2. Arvika kommun 2004. 127 sidor. Häftad, illustrerad. ISBN 91-631-6156-7.

Före den stora kommunsammanslagningen 1970 så hände det ofta att kommunerna gav ut böcker med lokalhistoriskt innehåll. Under storkommunernas tid har hembygdsföreningarna och

andra intressenter fått stå för utgivning av böcker om lokalsamhällets historia. Att intresset för värmäländsk lokalhistoria ändå är stort visas av den imponerande mängd litteratur som produceras varje år.

Kommunernas intresse för den egna lokalhistorien och kulturarvet tycks de senaste decennierna ha varit tunt, men Arvika kommun har glädjande nog startat en skriftserie kallad *Kulturmiljöer i Arvika kommun*.

Den första delen handlade om kommunens kyrkor och kom ut för några år sedan. I slutet av 2004 presenterades boken om Arvikabygdens industrier. Liksom boken om kyrkorna är den nya boken författad av antikvarien Annalena Nordström. Den är utsökt formgiven av Lars Norrby.

Vi behöver de tjocka, kunskapsrika sockenböckerna men också översiktliga, mer lättillgängliga lokalhistoriska böcker. I denna bok presenteras alla järnbruk, pappersbruk och glasbruk i koncentrerade texter men också i många illustrationer, både teckningar, kartor och fotografier från äldre tid och nutid. Jag tror att boken kan ge något både för de redan intresserade och de kunskapsörstande historielösa!

Den nuvarande Arvika kommun - socknarna Arvika, Ny, Älgå, Gunnarskog, Bogen, Brunskog, Mangskog, Stavnäs, Högerud och Glava tillhör inte den värmäländska industrins hjärtland men har ändå en imponerande industrihistoria. De flesta känner till blomstrande verksamheter som Arvikaverken och Thermia, men kanske också nyligen nedlagda som Jössefors pappersbruk och turistmål som Älgå spik-smedja och Glava glasbruk. Men i kommunen har också funnits bruk som Lyred - där sjömalmen användes som råvara. Sölje med både glasbruk och järnbruk, och mindre kända som Moriansfors och Reinholdsfors, och många fler. I Högerud och Ny har det dock inte funnits några industrier.

Ordföranden har ordet

Släktforskarförbundets projekt Namn åt de döda blev ingen höjdare för Värmlands del, nödgas man konstatera! Endast 52 procent av 66471 poster klarades av. Riksgenomsnittet blev 77 procent. Endast Stockholms och Kalmar län redovisar sämre procenttal än Värmland. I elva län har man klarat av samtliga poster. I vår förening har vi uppenbarligen inte haft tillräckligt många entusiaster för projektet, sådana som till exempel Fredrick Andreasson i Forshaga. Varför det, frågar man sig? Samtidigt tar man sig för pannan, när man läser att Släktforskarförbundet har funnit inte mindre än 6500 personer som har samma personnummer som någon annan som avlidit under samma period. Hur hänger detta ihop? Är det de registrerande släktforskarna som slarvat eller är det folkbokföringsmyndigheterna som har ett undermåligt system? Den här fadäsen kommer antagligen att ställa till problem för framtida släktforskare.

Så till en annan sak. Vår förening byter medlemstidningar med över hundra andra släktforskarföreningar. Dessa utbytestidningar finns i en tidskriftshylla som upptar en hel vägg

Forts från föreg sida

Det finns några förargliga fel, som bör noteras. På kartan i bokens inledning har Högeruds socken angivits vara en del av Brunskog, medan det i Bogen belägna Mitandersfors (så bör det kallas, inte Mitanderfors som det ibland står i boken) anges tillhöra Gunnarskog på sid. 49. Sedermera Billerudsdisponenten Christian Storjohann kallas i boken för Storjohan!

Vi får hoppas att serien om kulturmiljöer i Arvika kommun kan få en fortsättning, och att den får efterföljare bland andra värmländska kommuner!

Carl-Johan Ivarsson

i Arkivcentrums fikarum. Att ifrågavarande tidningar läses av besökande släktforskare råder det inget tvivel om. Det kan man konstatera eftersom många har svårt för att lägga tillbaka tidningen på dess rätta plats - men det må vara hänt. Innan tidningarna läggs ut i hyllan, går vi igenom dem varvid artiklar som berör Värmland och värmlänningar anmäls i VärmlandsAnor. Härigenom hamnar även en del personnamn från nämnda artiklar i den databas vi håller på att bygga upp för VärmlandsAnor. Nu har emellertid några föreningar annonserat att de i fortsättningen inte har råd med den här utbytesverksamheten. Ett bra exempel på det gamla ordspråket som säger att snålheten bedrar visheten. Utbyte av information är ju en livsviktig verksamhet inom släktforskarrörelsen! Vi får bara hoppas att vederbörande kommer på bättre tankar.

Slutligen, till tröst för de fyrtiotalister som inte vet vad de skall ta sig till sedan finansministern (Nuder heter han visst) har degraderat till onyttiga köttberg, har vår värderade förbundsordförande Ted Rosvall ett bra och tänkvärt förslag: **SLÄKTFORSKNING!** Denna hobby, som för den bitne blir ett sätt att leva, har allt man kan begära av utmaningar, problemlösning, logiskt tänkande, förkovran, stimulans och lyckorus. Den ger också anledning till resor, umgänge med nyfunna släktingar, kontakter med andra forskare, trivsamma träffar i släktforskarföreningen och mycket annat.

Apropå slutklämmen i denna rekommendation, välkommen till föreningens årsmöte den 2 april!

Lars-Gunnar Sander

Bussresa till Släktforskardagarna

Sveriges Släktforskarförbunds riksstämma med släktforskardagar kommer i år att hållas i Göteborg 26- 28 augusti. Arrangörer är GöteborgsRegionens Släktforskare, Föreningen DIS-Väst och Föreningen Släktdata.

Släktforskardagarnas tema blir Porten mot Väster, vilket innebär att dagarnas innehåll fylls med seminarier, föredrag, studiebesök och andra aktiviteter som handlar om emigration, immigration, handel, sjöfart, Ostindiska kompaniet, industrialiseringen av Sverige samt Göteborg som invandrastad.

Utställningar i Göteborgs Stadsmuseum (Ostindiska kompaniets byggnad från 1750-talet) och i Kronhuset från 1654.

Föreläsningar och seminarier äger rum i museet och i det närliggande Stadskansliet.

Riksstämman lördag 27 aug kl 13 i Christine kyrka. Alla aktiviteter äger rum inom 2 minuters gångväg.

Styrelsens i Värmlands Släktforskarförening har beslutat att genomföra en bussresa t o r till Släktforskardagarna lördagen den 27 augusti. Förutsättningen är att tillräckligt intresse finns bland våra medlemmar. För att utröna detta, önskar vi få preliminär anmälan om deltagande senast den 15 maj. Så tveka inte! Anmäl Dig per telefon, e-post eller brev till ordföranden. Telefonnummer och adresser finner Du på sidan 2 i tidningen.

ANOR SÖKES

Till ANOR SÖKES tar vi emot frågor om anor och ättlingar från alla, som är medlemmar i en släktforskarförening

771. I en bouppteckning över sågaren *Olof Bengtsson* i Dejeforsen, **Nedre Ullerud**, upprättad 1810-10-22 så häftade han i skuld till bergsrådet N. Arvedson, Anders Månsson i Arnästorp, Nils Månsson i Södra Mossen och Petter Olsson på Hedegården. Bouppteckningen upprättades av Jonas Svensson och Sven Jonsson i Berg. Jag undrar vilka dessa män var. Var de möjligen släkt med sågaren Olof? Hans far lär ha hetat *Bengt Olsson*. Kan Hindrik Klasson Ekman i Fallet, Kroppa vara son till Klas Andersson Hero i Kortfors, Karlskoga(T)? Hindrik Klasson Ekman's hustru Maria Jonsdotter avled i november 1785 i Fallet, Kroppa. Vilken ålder anges hon vara i då? Makarna vigdes i Linde(T) 1739-07-01. Hon var då från Båhr. Kan hon vara den Maria som föddes där 1716-10-02 som dotter till Johan Kristoffersson och Karin Ersdotter?

Christer Ode-Lundberg
Ekersgatan 15 B
703 42 Örebro
tel 019-107125

772. Jag söker nu levande ättlingar till familjen Halvardsson som 1890 bodde i **Kroppa** i Värmland. Familjen bestod av: *Johan Halvardsson* född 1849-03-30 bessemberbärande. Hans hustru *Karolina Börklund* född 1859 **Grangärde** Falu län. Barnen *Ida Karolina* född 1875-07-26 i **Wisnum** *Anna Matilda* född 1877-04-28 i **Wisnum** *Judit Maria* född 1881-07-21 *Karl Wilhelm* född 1884-03-12 död Norrbyhemmet Örebro 1972 *Gustaf Adolf* 1885-10-20

Marianne Björkman Carlsson
Alsättravägen 198
127 36 Skärholmen
tel 08-975974

773. Min Oldefar *Erik Johan Carlsson* f. 1875 i **Nordmark** kom til Norge i slutten av 1800. Hans mor var *Carolina Eriksdatter Buske* född 1852 **Fernebo**. Jeg er ikke sikker på hvem hans far var. Jeg har funnet en Karl Johan (el. Erik) Erikson

som sannsynligvis er hans far. Kan dere hjelpe meg med dette? Foreldrene til *Carolina* er *Erik Nilson Buske* og *Lena Cajsa Jonsdatter*. Jeg har ikke årstallet de er født/døde. *Carolina* fikk senere 2 barn, *Hilda Carolina* f. 1883, og *Carl August* f. 1889. De var begge f. i **Fernebo**. Jeg har heller ingen etterkommere etter disse to, men mener å ha hørt at *Hilda* dro til Gåvle og *Carl* til Amerika. Kjempefint hvis noen kunne svare meg!
Anne Lise G. Kampsveen
Sørhågåveien 27
2864 Fall
Norge
tel +47 99533520
kampsv@online.no

774. Jag söker min farfarsfar vars namn enligt uppgift skulle ha varit *Karl August Johannesson Ahlstrand* född den 14 december 1853 i **By** i Värmland. Min farfar *Axel Robert* föddes den 16 juli 1880 i **Multrä** i Ångermanland som son till *Anna Carolina Alexandra Forsberg* född 9 april 1860 i **Multrä** Ångermanland och *Karl August Johannesson Ahlstrand*. Han skulle ha varit gästarbetare i Ångermanland året innan min farfars födelse. Jag har redan tidigare letat efter honom, men vet bara att det faktiskt fanns en person med det namnet född i **By** i Värmland det datumet, men det bevisar ju dessvärre ingenting.

Vore tacksam för all hjälp jag kan få att hitta min farfars far.
Barbro Cavalieratou
Roussospiti
741 00 RETHYMNO -Crete
Greece
barbro@otenet.gr eller
barbrocavalierat@hotmail.com

775. Jeg har endelig kommet over min oldemors navn. Hun het *Ida Marie Olsdatter*, senere *Jensen*, født 4.6 1872. Bodde i **Ed** i Värmland. Det hadde vært så moro å få vite mer om min oldemors familie, så jeg ville blitt meget takk-

nemmelig dersom noen kunne hjulpet meg med å finne ut mer.

Min Farmor: *Bolette Otilie Johansdatter* ug Mindreaarig 1895 Berg Sm. Min farmor het som voksen *Bolette Karlsen* (som gift). Hun skal visst også ha skrevet seg for *Johansen*. Men altså etter det jeg kan skjønne så ble hun døpt *Bolette Otilie Johansdatter*. Hun ble født den 20.6 1895 Oldemoren min kalte seg som voksen *Ida Marie Jensen*. Men i følge det jeg fant på nettet så het hun som pike *Ida Marie Olsdatter*. Det lille jeg vet om oldemoren min er at hun vokste opp i en stor søskenflokk. Mener å ha hørt at de var 13 stykker, og at moren hennes døde da hun var lita. Mange av slektningene hennes bor i Østfold.

Jeg er også interessert i å finne ut hvem som var min farmors far. Han må vel ha het *Johan* siden farmoren min het *Johansdatter*. Han var ikke gift med oldemoren min.

Torunn Vinjarvold
Gjekstadveien 103
3218 Sandeffjord, Norge.
tel +47 33451896
Mobil +47 99049085
vinjarvo@online.no

776. I en bok om **Aliceton Township** i Nord-Dakota berättas om familjen *Peter Strandberg*. Han heter *Peter Alfred Strandberg* - säges vara född 11 februari 1881 i Värmland och vara son till *Frans Gustaf Strandberg* och *Helena Pearson*. Familjen emigrerade 1886 till USA och slog sig ner nära Bancroft, Iowa. Sedermera kom familjen till Milnor i Nord-Dakota. Åtskillig information om familjen och dess ättlingar finns i boken. Jag förmedlar gärna till den, som är intresserad.

Bo Nordenfors
Tage Erlanders väg 62
227 62 Lund
tel 046- 29 15 43
bo.nordenfors@comhem.se

777. Jag har nyligen funnit min första anfäder i Värmland. Det är Erik Andersson som föds i Karlstads stadsförsamling den 25 oktober 1782. Föräldrarna är Båtkarlen Anders Ersson och Ingrid Britta Ryman (26). Erik hamnar så småningom i Bohuslän, men om föräldrarna vet jag inget mer. Vore därför tacksam om någon har mer information om dessa och vill dela med sig. Båtkarl är ett nytt begrepp för mig. Bland mina anfäder finns många sjömän och båtsmän av olika grader liksom båtbyggare och skeppare men vad är en båtkarl och finns det några register för sådana?

Stig Sjögren

Talmansvägen 15

451 75 Uddevalla

0522-865 76

stig.sjogren@mbox302.swipnet.se

778. Detta är en bild av min far *Enok Alexius Westin* född 1888-11-04 i **Hille** (X), som bodde åren 1919-1926 på Hagagatan i **Karlstad**. Men jag vill veta om någon känner igen kvinnan på bilden? Jag tror att de var trolovade

Stina Öhman

Brunnsvägen 4

814 31 Skutskär

tel 026/71793

779. 1) Jag söker uppgifter om *Birger Gustaf Solberg* (ibland stavat Sohlberg) f. 1895-05-31 i **Nedre Ullerud**, han var min morfars far. Jag vill veta om det finns några nu levande släktingar som kan tala om något om honom för mig. Han for till Canada 1926 och sen vet vi inget mer. Jag känner till alla(?) hans syskon men

tror inte att någon av dem lever ännu. Kanske har han syskonbarn eller syskonbarnbarn som kan upplysa mig om hans öde?

2) Jag söker upplysningar om *Gustav Olaus Klarqvist* f. 1876-07-02 i **Karlstad**. Anfäder och ättlingar, allt är av intresse. Finns det någon som forskar om släkten Klarqvist?

Jenny Gustavsson

Heidenstams gata 21

584 37 Linköping

jennyhm.gustavsson@telia.com

780. Jag heter *Lennart Svensson* och bor i **Källby**, (Götene kommun) Skaraborg. Har börjat forska på min mormor och det visar sig att hennes mormor kommer från **Väse** i Värmland och hette *Sara Nilsdotter*. Sara träffade en man som var rallare från **Forshem** vid Kinnekulle. Hon följde med honom till Forshem. Sara föddes 1836-06-02 och flyttade till Forshem 1858.

Min undran är om det redan finns någon forskning som rör Sara och hennes familj i Värmland.

Lennart Svensson

Björsgårdsvägen 14F

533 73 Källby

tel 070-2581686

lennart.svensson@gotene.mail.telia.com

781. Min farmor *Maria Lovisa Ekeberg* föddes 1861-12-21 i **Sunne** som o.ä. dotter till pigan *Maria Bister* f. 1840-02-06 i Sunne. Jag vet inte varför Lovisa fick namnet Ekeberg inskrivet i husförhörslängden. Domboken är inte mikrofilmad. Varifrån kom namnet Ekeberg?

Sture Söderblom

Aronsborg 29

74631 Bålsta

sture.gunvor@swipnet.se

782. I en bouppteckning i **Ystad** 1822 efter en fru U. E. Norberg, gift Friberg, står att hennes syster ? *Östenberg* (f Norberg) i **Filipstad** är död. Hon har två barn *Gustaf* och *Nils* vars uppehållsort är okänd. Undrar om någon känner till dessa personer. Det finns fyra systrar **Norberg** i Skåne, men ingens födelseort är noterad någonstans i kyrkoböckerna, vilket är konstigt. Jag måste därför gripa efter varje halmstrå, som dyker upp.

Ann-Charlotte Lindberg

Grönegatan 22

222 24 Lund.

Tel. 046-12 26 95

dajptw@telia.com

Fryksdals härads domböcker Gunnar Almqvists unika domboksutdrag finns för närvarande i tre böcker som omfattar tidsperioderna:

Del 1 år 1602-1700

Del 2 år 1701-1725

Del 3 år 1726-1740

Pris: 250 kr + porto per del. Del 1 endast få ex. kvar.

Beställ från: *Gunvor Jansson*, tel: 0565-320 56

Del 4 år 1741-1750 är klar för tryckning och vi kommer att trycka upp den när vår ekonomi tillåter detta. Vi hoppas det kan ske under år 2005, men vi behöver fler förhandsbeställningar.

Du kan förhandsteckna dig genom att kontakta:

Matts Nilsson

0565-300 35,

070-663 81 04

lilian.mattsnilsson@swipnet.se

Priset kommer att bli ca. 300 kr + porto

Östra Emterviks Hembygdsförening

Föreningens utgivning av böcker och register

Föreningen säljer ett antal publikationer, både egna och medlemmars. Medlemmar som önskar annonsplats för egna publikationer, kontakta ordföranden. Medlemmar får 10% rabatt på föreningens egna publikationer, markerade med *. Ange ditt medlemsnummer när du beställer. För angivet pris tillkommer porto. Order som överstiger 500:- skickas per postförskott, övriga faktureras. Egna publikationer kan även köpas direkt hos föreningens sekreterare. Vi rekommenderar beställning via brev till sekreteraren eller e-post till vsff@telia.com. Vid slutförsäljning kan dröjsmål uppstå under trycktiden.

Register och avskrifter

Bogen

Carl-Johan Ivarsson

Fb, Vb, Db 1850-1920 225:- *

Botilsäter

Arbetsmarknadsprojektet Cresco

Födde 1721-1920 225:- *

Vigde 1721-1920 110:- *

Döde 1721-1920 150:- *

Bro

Framtidshuset i Säffle/Reliken

Födde 1692-1835 225:- *

Födde 1836-1920 225:- *

Vigde 1692-1920 150:- *

Döde 1689-1920 190:- *

Brunskog

Sven Haage/Rolf Brodin

Vigde 1691-1930 225:- *

Husförhör 1760-1763 50:- *

Ekshärad

Mats Hellgren

Födde 1665-1722 200:- *

Födde 1723-1799 140:- *

Förs. bok 1665-1750 200:- *

Eskilsäter

Framtidshuset i Säffle/Reliken

Födde 1688-1920 225:- *

Vigde 1688-1920 100:- *

Döde 1688-1920 125:- *

Fryksände

Knut Malmström

Födde 1707-1765 225:- *

Glava

Arbetsmarknadsprojekt i Arvika

Födde 1696-1817 220:- *

Födde 1818-1872 220:- *

Födde 1873-1920 220:- *

Vigde 1699-1920 175:- *

Döde 1696-1920 240:- *

Gunnarskog

Carl-Johan Ivarsson

Vigde 1688-1920 225:- *

Födde 1688-1799 225:- *

Födde 1800-1842 225:- *

Födde 1843-1871 225:- *

Födde 1872-1920 225:- *

Döde 1688-1843 225:- *

Döde 1844-1920 225:- *

Huggenäs

Framtidshuset i Säffle/Reliken

Födde 1744-1920 175:- *

Vigde 1761-1920 90:- *

Döde 1761-1920 100:- *

Kila

Gunnar Jonsson

Födde 1640-1817 225:-

Födde 1818-1900 225:-

Vigde 1689-1900 120:-

Bouppt. 1744-1859 60:-

Lysvik

Arne och Moira Linnarud

Fb, vb, db 1692-1793 350:-

fb, vb, db 1793-1821 250:-

Millesvik

Arbetsmarknadsprojektet Cresco

Födde 1688-1920 165:- *

Vigde 1688-1920 70:- *

Döde 1688-1920 100:- *

Norra Råda

Mats Hellgren

Födde 1725-1769 140:- *

Stavnäs

Jan Thimberg

Födde 1687-1775 170:- *

Födde 1776-1850 200:- *

Födde 1851-1920 225:- *

Vigde 1687-1920 225:- *

Döde 1687-1820 225:- *

Döde 1821-1920 225:- *

Sunne

Margit Olsson och Arne Linnarud

Fb, Vb, Db 1669-1736 300:-

Fb, Vb, Db 1737-1758 300:-

Fb, Vb, Db 1759-1774 300:-

Fb, Vb, Db 1775-1793 350:-

Södra Ny

Framtidshuset i Säffle/Reliken

Födde 1738-1920 190:- *

(lucka 1783-1822)

Vigde 1739-1920 110:- *

Döde 1739-1920 125:- *

Vitsand

Kerstin Risberg

Fb, Vb 1824-1860 200:- *

Väse

Anette Carlsson och Sigvard Boström

Vigde 1683-1930 300:- *

Älgå

Arbetsmarknadsprojekt i Arvika

Födde 1688-1835 225:- *

Födde 1836-1924 225:- *

Vigde 1688-1920 125:- *

Döde 1687-1920 160:- *

Ölserud*Arbetsmarknadsprojektet Cresco***Födde 1754 - 1920** 225:- ***Vigde 1754 - 1920** 60:- ***Döde 1754 - 1920** 100:- ***Östmark***Kerstin Risberg***Födde 1765-1820** 240:- ***Ortregister***Gunnar Jonsson***Värmland (2:a utgåvan)** 70:- ***Dalsland (2:a utgåvan)** 45:- ***Värmländska Antavlor 1-50**

Antavlor publicerade i VärmlandsAnor 1990-1997. Totalt över 14 000 anor. Socken- och släktnamnsregister.

..... 140:- *

Arbetsvandringar Värmland Härjedalen**under 1800-talet** 100:- **Roger Alderstrand o ABF Härjedalen**Litteratur***Anor och anekdoter**

Värmlands Släktforskarförenings jubileumsbok 2003. 25 författare skriver om släktforskning och Värmland. 200:-

En kyrkoherdes vardag Ekshärad 1700-1758*Mats Hellgren*

Andreas och Bengt Piscator, kyrkoherdar, har fört anteckningar om allt som tilldragit sig i prästgården. År 1758 omfattar dag för dag notering. Häftat 186 sid.

..... 150:- *

Boställen i Säffle kommun*Sven Johansson*

Över 7000 namn på herrgårdar, gårdar, torp, backstugor och andra bostadshus. Även skolhus, lanthandlar, kyrkor, missionshus, kvarnar mm på landsbygd och i tätort. Sorterat efter namn. Med kort beskrivning och koordinater enligt Rikets nät 2,5 gon V 1938. 276 sid A4. 170:-

Wermlandslegten Ekelund*Leif Robertson 2003.*

”Slegtbeskrivning öfver Wermlandslegten Ekelund och dess förgreningar 1500-2000”. Ett försök till en släkt-historisk forskning över femhundra år. Utgår från stamfadern ”Herr Anders”, fogde på Lundby säteri i Kölaby(P) runt år 1600. Sonsonen Anders Ekelund-Nilsson föddes på Lundby 1641, och är förfader till den vitt förgrenade Ekelunds-släkten. Ättlingar finns i bl a Värmland och Dalsland. 411 sidor, A4, illustrerad, personregister. 250:- *

Ölme Härad's Dombok 1629 - 1650*Axel Em. Löf*

Nytryck från 1997. Huvuddelen av materialet utgörs av Ölme härads dombok. Dessutom finns ett par protokoll från Visnum och Färnebo härader, Varnums kyrkobok för tiden 1645-50, en mantalslängd för Ölme och Varnum 1642 mm. Häftad, 234 sid, person och sakregister.

..... 200:- *

Kvarnarna vid Rottnafallen*Eric Sundell*

Kvarnindustrins uppbyggnad från 1600-talet. Teknik, matning, kvarnbeskrivningar. Andra utgåvan 2003. Ändringar, tillägg och några nya bilder. 110 sidor, personregister. 110:- *

Torp och ödegårdar i Huggenäs*Gunnar Jonsson m.fl.*

Förteckning och beskrivning med kända inneboende över de försvunna boställena i Huggenäs socken. En sammanställning av resultaten från torpinventeringen åren 1994-2001. Ort- och personregister. 36 bilder. 86 sidor A4 100:-

Torp och ödegårdar i Ölserud*Maj Olsson m.fl.*

Format A4. Plasthäftad med skyddsomslag 60:- *

Torp i Botilsäter*Britta Johansson m.fl.*

Format A4. Plasthäftad med skyddsomslag 50:- *

*Övrigt***Antavleblanketter**

A3, 6 generationer, 5-pack 15:-

Nytt från VSF 1984-91

hel årgång 75:-

VärmlandsAnor 1992-98

per nummer 30:- *

hel årgång 100:-

VärmlandsAnor 1999-2003

per nummer 40:- *

hel årgång 120:-

Nya hjälpmedel för boksökare

Arkivcentrum Värmland innehåller inte bara arkivalier, utan också ett (eller snarare flera) referensbibliotek. Alla de institutioner som bygger upp Arkivcentrum har under årens lopp samlat på sig en stor mängd referenslitteratur inom sina områden. Värmlandsarkivs bibliotek innehåller en hel del litteratur kring det lokal-historiska området men biblioteket har en stor bredd, Folkrorelsearkivets och Emigrantregistrets böcker är koncentrerade kring dessa institutioners specialiteter.

En liten del av Arkivcentrums samlade bibliotek är de böcker som tillhör Värmlands Släktforskarförening. Våra böcker kan lånas av medlemmarna.

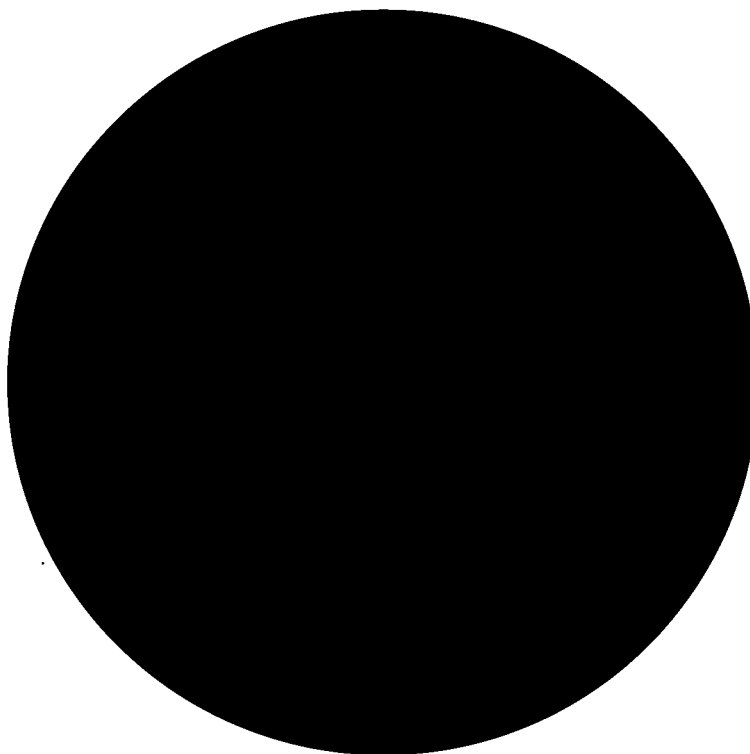
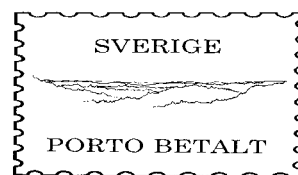
Tidigare har det varit si och så med tillgängligheten, man har fått söka i olika manuella kataloger. Men nu finns Arkivcentrums bibliotekskatalog på Internet, under adressen <http://webhotel.bicsv.se/vla/>Vill man söka de värmländska bibliotekens böcker, så finns det numera en möjlighet att söka i alla bibliotek samtidigt. Den heter WermsÖK och finns på länsbibliotekets sida med adress www.lansbiblioteket.se/wermsok/wermsok.html

Där kan man notera att vår förenings jubileumsbok Anor och anekdoter saknas på biblioteken i Årjäng, Eda, Forshaga, Filipstad, Storfors och Hammarö. Dags för er som bor i dessa kommuner att göra ett inköpsförslag till ert bibliotek!

Begränsad eftersändning
Vid definitiv eftersändning retur med
den nya adressen till:
Värmlands Släktforskarförening
c/o Lars-Gunnar Sander
Norra Berghaget
667 32 FORSHAGA

B

Föreningsbrev

Knappen.

Det är grönt.

Box 2149, Ramgatan 7, 650 02 Karlstad.
Tel 054-22 15 00. Fax 054-22 15 19.
E-post tryckeri@knappen.se. Hemsida www.knappen.se
Miljöcertifierad ISO 14001, Svanenlicensierad